

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด

6.1 ลักษณะที่ตั้งและศักยภาพ

6.1.1 จังหวัดตราด

พื้นที่ที่ถูกกำหนดเป็น SEZs ในจังหวัดตราด ถือเป็นพื้นที่เล็กที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ SEZs อื่นๆ ที่ประกาศในระยะแรก โดยครอบคลุมพื้นที่เพียง 50.2 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่อำเภอคลองใหญ่ ประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และตำบลไม้รุ่ต

จังหวัดตราดถือเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ตั้งซึ่งอยู่บนเส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจชายฝั่งทะเลตอนใต้ (Southern Coastal Economic Corridor) ตามแนวเส้นทางพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) เริ่มตั้งแต่กรุงเทพมหานครผ่านมายังอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เป็นแนวขวางของประเทศทางด้านชายทะเลตะวันออกของประเทศ ผ่านจังหวัดเกาะกงที่เป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงต่อไปยังเมืองสีหนุวิลล์ ซึ่งมีเขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์ และท่าเรือน้ำลึกสีหนุวิลล์ ไปสิ้นสุดที่จังหวัดน่านา ประเทศเวียดนาม เป็นระยะทาง 970 กิโลเมตร เมื่อพิจารณาในศักยภาพของพื้นที่แล้วพบว่า ศักยภาพในการขยายฐานการผลิตสู่ประเทศอย่างประเทศกัมพูชาน่าจะมีโอกาสสูงกว่าในประเทศเวียดนาม เนื่องจากจังหวัดตราดอยู่ไม่ไกลจากพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศกัมพูชา ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง และเขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์ ในขณะที่การเดินทางจากอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ไปยังชายแดนฮาเตียนซึ่งเป็นชายแดนระหว่างกัมพูชา-เวียดนาม มีระยะทางถึงกว่า 300 กิโลเมตร และใช้เวลาเดินทางราว 5 ชั่วโมง

จากการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้งสิ้น 13 อุตสาหกรรมนั้น ได้มีการกำหนดกิจการเป้าหมายที่ให้การส่งเสริมในพื้นที่ ใน 2 หมวด รวม 4 กิจการ ซึ่งจังหวัดตราดถือได้ว่ามีศักยภาพสูง คือ

1) หมวด 1 : เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตร ประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง

2) หมวด 7 : กิจการบริการและสาธารณูปโภค ในกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจการโลจิสติกส์ กลุ่มนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรม และ กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว

6.1.2 ศักยภาพของเมืองฝั่งตรงข้ามที่สนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

1) ภาพรวมของจังหวัดเกาะกง

จังหวัดเกาะกงตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศกัมพูชามีเนื้อที่ 10,045 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 6 อำเภอ 1 เขตเทศบาล จากข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรของสำนักงานสถิติประเทศกัมพูชา ที่สำรวจในปี พ.ศ. 2551 พบว่า จังหวัดเกาะกงมีประชากรทั้งหมด 115,639 คน จาก 24,311 ครัวเรือน เป็นประชากรที่อยู่ในวัยกำลังแรงงานจำนวน 69,803 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ของประชากรทั้งหมด จังหวัดเกาะกงมีพื้นที่ชายแดนติดกับจังหวัดตราดของประเทศไทย จากการสำรวจพื้นที่ของคณะที่ปรึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลของสภาเพื่อการพัฒนา กัมพูชา (The Council for the Development of Cambodia: CDC) สามารถสรุปศักยภาพของจังหวัดเกาะกง ได้ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ศักยภาพของจังหวัดเกาะกงในด้านต่างๆ

มิติ	ศักยภาพ
เศรษฐกิจ	- เป็นประตูการค้าชายแดนของกัมพูชาและเป็น 1 ใน 10 จังหวัด ที่ได้รับการอนุมัติให้มีเขตเศรษฐกิจพิเศษ - มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์
โครงสร้างพื้นฐาน	- ตั้งอยู่บนเส้นทางการค้าที่เชื่อมโยงประเทศไทย กัมพูชาและเวียดนาม ผ่านทางเส้นทางหมายเลข 10 อันเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทาง แนวระเบียงเศรษฐกิจชายฝั่งทะเลตอนใต้ (Southern Coastal Economic Corridor) - เส้นทางระหว่างจังหวัดเกาะกง – จังหวัดตราด มีระยะทาง 90 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง และอยู่ห่างจากท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เพียง 330 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 400 กิโลเมตร ห่างจากพนมเปญเพียง 297 กิโลเมตร และห่างจากท่าเรือสีหนุวิลล์ 233 กิโลเมตร สร้างความได้เปรียบด้านการขนส่งและโลจิสติกส์
สังคม	- ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยกำลังแรงงานที่เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาจังหวัดเกาะกง
ท่องเที่ยว	- แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อาทิ เจดีย์ Khun Chang Khun Phen วัด Jotanakgnean - พื้นที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาทิ เทือกเขาระวาน ป่าชายเลน น้ำตกท่าไท แนวปะการังบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดเกาะกง

ที่มา: ผลจากการสำรวจพื้นที่ของคณะที่ปรึกษา และข้อมูลจากเว็บไซต์ สภาเพื่อการพัฒนา กัมพูชา (CDC) เข้าถึงได้ที่ <http://www.cambodiainvestment.gov.kh/koh-kong-province.html>

2) เขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง (Koh Kong Special Economic Zone: KKSEZ)

เขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2549 เป็นเขตเศรษฐกิจที่มีศักยภาพเหมาะสำหรับการลงทุนเป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2557 กัมพูชาได้มีเขตเศรษฐกิจ ที่ได้รับการอนุมัติจาก CDC และคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษกัมพูชา (Cambodian Special Economic Zone Board : CSEZB) จำนวน 32 แห่งในจังหวัดเกาะกงมีเขตเศรษฐกิจพิเศษจำนวน 5 แห่ง ตามตารางที่ 6.2 โดยรัฐบาลกัมพูชามีนโยบายต้องการพัฒนาจังหวัดเกาะกงให้เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ทางฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ และเป็นประตูสู่กัมพูชา นอกจากนี้ จะพัฒนาให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวควบคู่กันไป ปัจจุบันมีการตั้งโรงงานในเขตอุตสาหกรรมภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว จำนวน 1 แห่ง ส่วนอีก 4 แห่ง ยังอยู่ระหว่างการพัฒนา

ตารางที่ 6.2 รายชื่อเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดเกาะกง

เขตเศรษฐกิจพิเศษ	พื้นที่ (เฮกตาร์)	ประเภทอุตสาหกรรม
1. Koh Kong SEZ	335.4	- Camko Motor Company โรงงานประกอบรถยนต์ เกาหลีใต้ - Yazaki Corporation บริษัทผลิตสายไฟ ของญี่ปุ่น - MIKASA Sport (Cambodia) Co.,Ltd. โรงงานผลิตเครื่องกีฬาของญี่ปุ่น - KKN Apparel Co., Ltd. โรงงานผลิต เสื้อผ้าของไทย - HANA Microelectronics Group
2. Suoy Chheng SEZ	100	ยังไม่มีการค้าเนินการ
3. Oknha Mong SEZ	100	ยังไม่มีการค้าเนินการ
4. Kiri Sakor Koh Kong SEZ	1,750	ยังไม่มีการค้าเนินการ
5. Ratana SEZ	612	ยังไม่มีการค้าเนินการ

ที่มา: กระทรวงการต่างประเทศ หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
เข้าถึงได้ที่ <http://clmv.thaichamber.org/content/file/subcontent/Cambodia-C4-Total.pdf>

นอกจากทำเลที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงที่เป็นสิ่งดึงดูดนักลงทุน รัฐบาลของกัมพูชายังกำหนดสิทธิพิเศษต่างๆ เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงประกอบไปด้วย

- ยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรที่นำมาผลิตเพื่อการส่งออก รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

- สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั้งในอัตรา MFN หรือ Most-Favored Nation Rate (อัตราราคาเป็นอัตราราคาศุลกากรที่บังคับใช้เป็นทางการทั่วไปสำหรับประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก) และในอัตรา GSP¹
- ไม่มีข้อจำกัดด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราและการโอนเงิน (สามารถโอนเงินกำไรทั้งหมดออกนอกประเทศได้ โดยไม่ผิดกฎหมาย)
- ยกเว้นภาษีรายได้มานานถึง 9 ปี
- การให้บริการ One Stop Service แก่นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนใน KKSEZ เช่น การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท การจดทะเบียนการลงทุน พิธีการศุลกากร การจัดจ้างแรงงานและการออกวีซ่าถาวร (Permanent Visa)

ผลจากการวิเคราะห์ จังหวัดเกาะกงถึงแม้ว่าจะตั้งอยู่ไม่ไกลจากด่านชายแดนคลองใหญ่ของจังหวัดตราดและอยู่บนเส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจชายฝั่งทะเลตอนใต้ (Southern Coastal Economic Corridor) และมีทรัพยากรที่สมบูรณ์ แต่ยังมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ระหว่างการพัฒนาและปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงานเนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เดินทางมาจากจังหวัดใกล้เคียง ปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการขาดแคลนแรงงานของจังหวัดเกาะกงคือ อัตราค่าจ้างของจังหวัดตราดสูงกว่าส่งผลให้แรงงานชาวกัมพูชาเดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดตราด การเข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงควรศึกษารายละเอียดของกฎระเบียบการลงทุนให้ชัดเจน และในปัจจุบันยังมีนักลงทุนมาลงทุนจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับขนาดพื้นที่ทั้งหมดของโครงการ

6.2 แผนพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

6.2.1 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

จังหวัดตราดเป็นหนึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ซึ่งประกอบไปด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ซึ่งมีทิศทางการพัฒนาให้เป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการเพื่อการส่งออกของประเทศ โดยมุ่งเน้นประเด็นหลัก 4 ประการคือ

1. ด้านการท่องเที่ยว – ระดับ World Class
2. ด้านอุตสาหกรรม – การเป็น Green Technology
3. ด้านการเกษตร – สินค้า Organic Food
4. ด้านการค้าชายแดน – การเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ด้วยเหตุนี้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก จึงมีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเอาไว้ คือ “แหล่งท่องเที่ยวระดับสากล แหล่งผลิตเกษตรที่มีคุณภาพ ฐานอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและยั่งยืน ประตูเศรษฐกิจโลก” โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกไว้ 5 ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับ SEZs มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 – ปรับปรุง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอย่างยั่งยืน

¹ สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ที่กลุ่มสหภาพยุโรปและอเมริกาให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และดินแดนในเขตปกครองต่างๆ รวมทั้งสิ้น 89 ประเทศ ทั้งในรูปแบบของการยกเว้นอัตราราคาศุลกากร (Duty Free) และการลดอัตราราคาศุลกากร (Tariff Reduction)

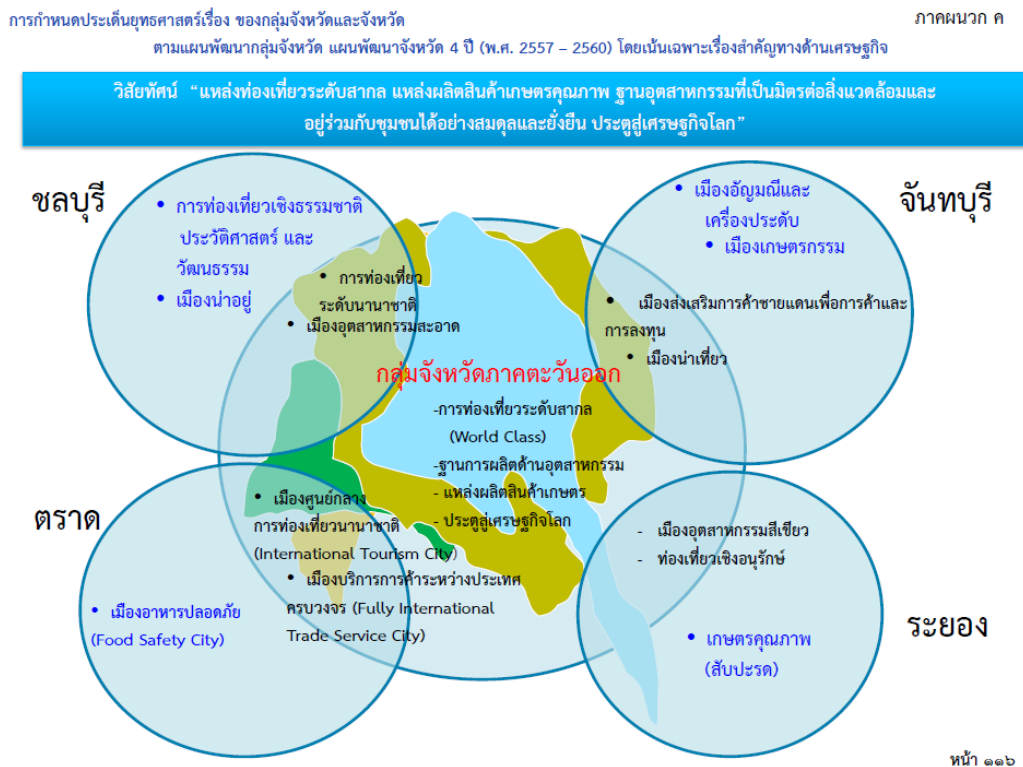
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 – อำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดเตรียมระบบโครงข่ายบริการพื้นฐานบริเวณเขตเศรษฐกิจชายแดนให้ได้มาตรฐานรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 – พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 – ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิต และคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยว

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ได้กำหนดจุดเน้นของแต่ละจังหวัด (แผนภาพที่ 6.1) ซึ่งในภาพรวมนั้นจะให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม สินค้าเกษตร สำหรับในจังหวัดตราด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกจะให้ความสำคัญในด้านการผลิตอาหารจากการเป็นเมืองความปลอดภัย (Food Safety City) รวมถึงการศูนย์กลางในการท่องเที่ยวนานาชาติ และการค้าระหว่างประเทศ

แผนภาพที่ 6.1 จุดเน้นของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (พ.ศ. 2557 – 2560) (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2560)

6.2.2 แผนพัฒนาจังหวัด

จังหวัดตราดได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตราด (พ.ศ. 2557-2560) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ตราดเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สินค้าเกษตรคุณภาพ ทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ท่องเที่ยวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ” เน้นให้จังหวัดตราดเป็นเมืองที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี (Trat Green City) โดยกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ไว้ 3 ประการ คือ

1) เป็นเมืองเกษตรปลอดภัย: ให้ความสำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐานและนำเทคโนโลยีที่เอื้อประโยชน์ต่อภาคการเกษตร เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการให้กับเกษตรกร พัฒนาส่งเสริมให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มและผลผลิตที่สร้างสรรค์ ให้ความสำคัญด้านมาตรฐานการผลิต และการตลาด ตลอดจนใช้ศักยภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดเพื่อการส่งออก

2) เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: ส่งเสริมให้ตราดสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อประโยชน์ต่อบุคลากรการท่องเที่ยว พัฒนาอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และสร้างภาพลักษณ์ เอกลักษณ์ของจังหวัดตราดให้เป็นที่ยึดจำของชาวไทยและชาวต่างประเทศ

3) เป็นช่องทางการค้าชายแดน: พัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยง (Connectivity) ระบบโลจิสติกส์ (Logistic) ระบบการผ่านแดนทั้งการตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากร ระบบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนให้ตราดเป็นประตูเศรษฐกิจสู่อินโดจีน รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางด้านชายแดน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พบว่าปัญหาเขตแดนไทย - กัมพูชา ทั้งทางบกและทางทะเลไม่แน่นอน และบางแห่งเป็นพื้นที่ทับซ้อนทำให้จังหวัดตราดไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนให้เต็มศักยภาพได้เนื่องจากยังมีปัญหาในเรื่องของเขตแดนที่ยังไม่ได้ข้อยุติ จึงทำให้การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจการค้าชายแดนทำได้ไม่เต็มที่ เช่น ไม่สามารถสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคตตามแนวชายแดนได้ การก่อสร้างถนนเข้าจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน การก่อสร้างด่านตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น

จากแผนพัฒนาจังหวัดตราด (พ.ศ. 2557-2560) ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งสิ้น 6 ประเด็น โดยประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยง (Connectivity) ระบบโลจิสติกส์ (Logistic) ระบบการผ่านแดน ทั้งการตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากร ระบบการค้าระหว่างประเทศ เมืองเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสนับสนุนให้ตราดเป็นประตูเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาระบบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อรองรับเมืองเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งได้มีการวางแผนโครงการต่างๆ มารองรับ อาทิ โครงการออกแบบศูนย์ส่งเสริมการบริการการค้าครบวงจร โครงการก่อสร้างศูนย์ส่งเสริมการบริการการค้าครบวงจร ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด เป็นต้น

6.2.3 การจัดทำผังเมืองในพื้นที่

ปัจจุบันในพื้นที่จังหวัดตราด ได้มีผังเมืองต่างๆ ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดูแล ดังต่อไปนี้

1) ผังเมืองรวม - ซึ่งมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยมีการปรับปรุงผัง ประชุมแก้ไขผังตามมาตรา 26 วรรค 3 ในวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และผังบังคับใช้ 5 ปี คือ ระหว่าง 10 กันยายน พ.ศ. 2556 - 9 กันยายน พ.ศ. 2561

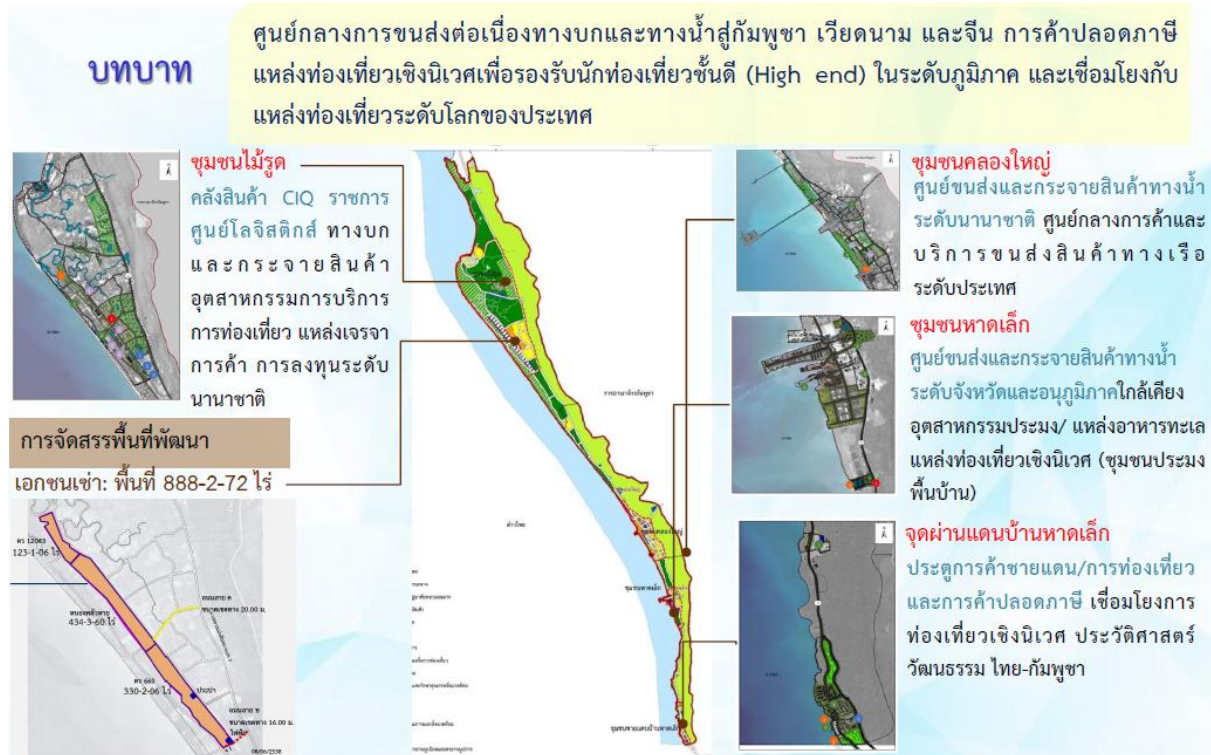
2) ผังเมืองรวมเมือง/ชุมชนชายแดน ซึ่งมี 5 ผังย่อย ประกอบไปด้วย (1) ผังเมืองรวมชุมชนแหลมงอบ (2) ผังเมืองรวมเมืองตราด (3) ผังเมืองรวมชุมชนเกาะช้าง (4) ผังเมืองรวมชุมชนหาดเล็ก และ (5) ผังเมืองรวมชุมชนคลองใหญ่ ซึ่ง 2 ผังสุดท้ายเกี่ยวข้องกับ SEZs ในพื้นที่จังหวัดตราด โดยมีรายละเอียดแต่ละผังคือ

- ผังเมืองรวมชุมชนคลองใหญ่: วางผังพื้นที่โดยกำหนดให้มีพื้นที่เปลี่ยนถ่ายการขนส่งสินค้า และพัฒนาท่าเรือน้ำลึก รองรับการพัฒนาให้เป็นพื้นที่ศูนย์กลางโลจิสติกส์ทางน้ำ (เตรียมเข้าคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาด้านผังเมือง)

- ผังเมืองรวมชุมชนขนาดเล็ก: วางผังพื้นที่อุตสาหกรรมรองรับท่าเรือ พื้นที่คลังสินค้า และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (เตรียมเข้าคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาด้านผังเมือง)

สำหรับการวางผังพื้นที่เฉพาะในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด ได้มีการกำหนด และวางตำแหน่งการพัฒนา ดังแผนภาพที่ 6.2

แผนภาพที่ 6.2 การกำหนดผังพื้นที่เฉพาะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตราด

ที่มา: พิชัย อุทัยเชษฐ. 2558. เอกสารประกอบการประชุม “การวางผังพื้นที่เฉพาะเขตเศรษฐกิจพิเศษ”โครงการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมอย่างมีศักยภาพเพื่อรองรับการลงทุน (ในจังหวัดที่มีศักยภาพเพื่อรองรับการลงทุนในจังหวัดเป้าหมาย) วันพุธที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ณ โรงแรมเอเชีย

6.3 โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม

6.3.1 ด้านเศรษฐกิจ

1) ภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัด

(1) ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด

ตราดเป็นหนึ่งใน 8 จังหวัดของภาคตะวันออก โดยภาคตะวันออกจะประกอบด้วย 2 กลุ่มจังหวัด คือ

- กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก กลุ่ม 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว
- กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก กลุ่ม 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง ตราด และจันทบุรี

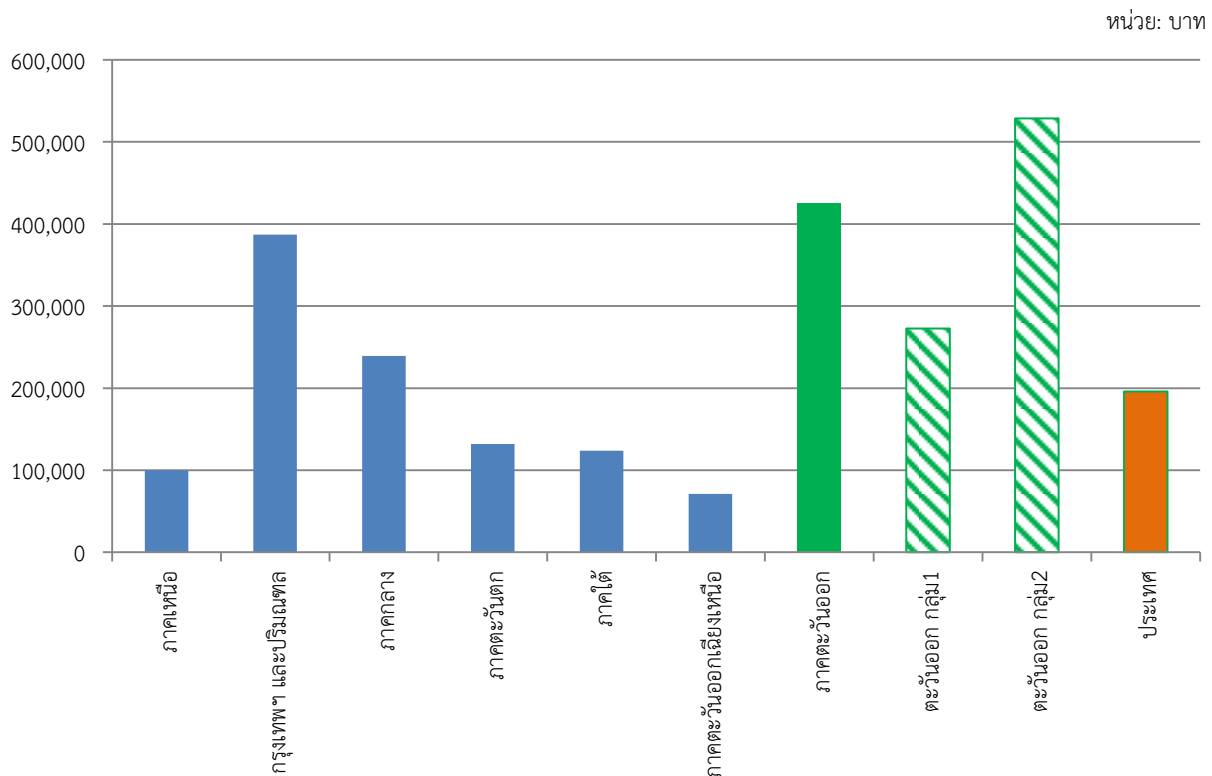
ในระดับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก กลุ่ม 2 ซึ่งจังหวัดตราดอยู่ในกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่ประชากรมีรายได้ต่อหัวจัดเป็นอันดับ 1 ใน 2 กลุ่มจังหวัดของภาคตะวันออก (ตารางที่ 6.3 และแผนภาพที่ 6.3) โดยจังหวัดตราด ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 140,763 บาทต่อปี อยู่ในลำดับที่ 24 ของประเทศ และเป็นลำดับที่ 6 ของจังหวัดในภาคตะวันออก (ตารางที่ 6.4)

ตารางที่ 6.3 มูลค่ารายได้ต่อหัวและผลิตภัณฑ์ภาคในปี พ.ศ. 2557

พื้นที่	ผลิตภัณฑ์ภาค	รายได้ต่อหัว	ประชากร
	(ล้านบาท)	(บาท)	(พันคน)
ภาคเหนือ	1,153,104	100,088	11,521
กทม.และปริมณฑล	5,957,845	387,036	15,394
ภาคกลาง	750,165	239,332	3,134
ภาคตะวันตก	473,571	131,887	3,591
ภาคใต้	1,125,673	123,684	9,101
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,338,671	71,286	18,779
ภาคตะวันออก	2,333,201	425,527	5,483
ตะวันออก กลุ่ม1	601,400	272,561	2,206
ตะวันออก กลุ่ม2	1,731,801	528,535	3,277
ประเทศ	13,132,241	195,995	67,003

ที่มา: ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

แผนภาพที่ 6.3 มูลค่ารายได้ต่อหัวจำแนกตามภาคและกลุ่มจังหวัดปี พ.ศ. 2557

ที่มา : ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 255

ตารางที่ 6.4 มูลค่ารายได้ต่อหัวของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงในปี พ.ศ. 2557

พื้นที่	ผลิตภัณฑ์ภาค	ประชากร	รายได้ต่อหัว	ลำดับ
	(ล้านบาท)	(พันคน)	(บาท)	
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง กลุ่ม1				
ฉะเชิงเทรา	323,528	763	423,965	3
นครนายก	24,769	264	93,669	7
ปราจีนบุรี	217,106	584	371,776	4
สระแก้ว	35,997	595	60,502	8
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง กลุ่ม2				
ชลบุรี	716,051	1,627	439,975	2
ระยอง	874,547	867	1,008,615	1
ตราด	36,999	263	140,763	6
จันทบุรี	104,204	519	200,699	5

ที่มา: ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

(2) โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัด

จังหวัดตราดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดในปี พ.ศ. 2557 เท่ากับ 36,999 ล้านบาท ซึ่งสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้มีมูลค่าสูงสุดของสาขาการผลิตทั้งหมด คือ 12,571 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.98 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด รองลงมาได้แก่สาขาการประมงมีมูลค่าการผลิต 5,185 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.01 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สาขาการขายส่ง การขายปลีก มีมูลค่าการผลิต 4,485 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม มีมูลค่าการผลิต 3,597 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.72 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดในปี พ.ศ. 2557 ของภาคเกษตรและภาคนอกเกษตร แสดงให้เห็นว่าภาคเศรษฐกิจที่สร้างรายได้หลักให้แก่จังหวัดในปัจจุบัน คือ เศรษฐกิจภาคเกษตร การค้าบริการ และอุตสาหกรรม การผลิต (ตารางที่ 6.5 และแผนภาพที่ 6.4)

ตารางที่ 6.5 มูลค่าและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์จังหวัดตราดในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557

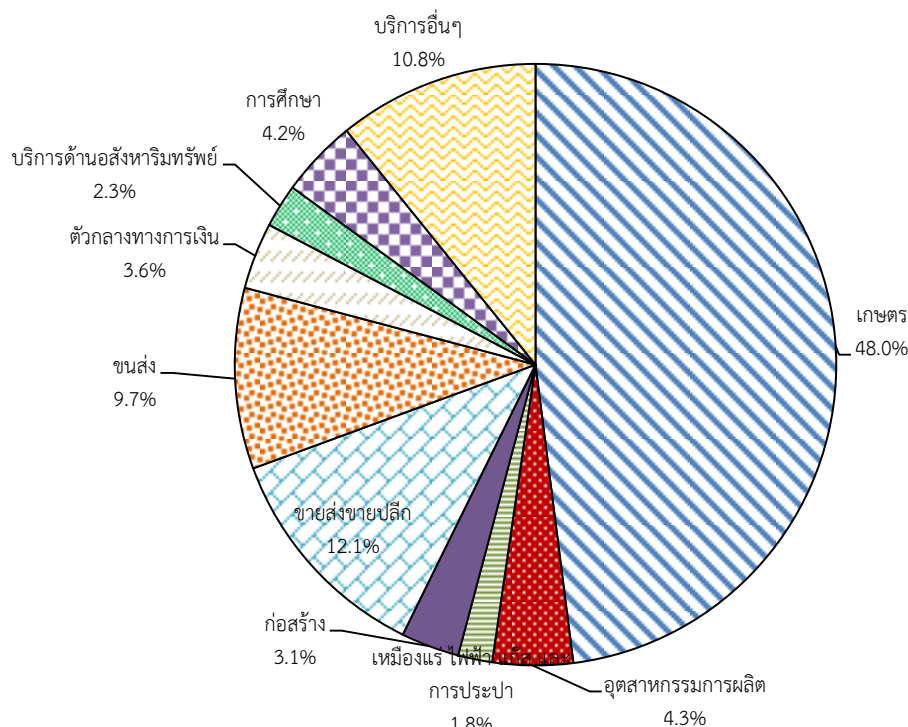
สาขาการผลิต	หน่วย: ล้านบาท					สัดส่วน ปี 2557 (ร้อยละ)
	2553	2554	2555	2556	2557	
ภาคเกษตร	19,586	23,087	20,699	17,756	17,756	47.99
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	14,294	16,920	14,629	12,827	12,571	33.98
ประมงน้ำจืด	5,292	6,168	6,070	4,929	5,185	14.01
ภาคนอกเกษตร	15,945	16,711	17,256	18,171	19,243	52.01
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	22	32	31	34	41	0.11
อุตสาหกรรมการผลิต	1,205	1,301	1,517	1,571	1,597	4.32
ไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ	505	506	560	609	640	1.73
ก่อสร้าง	594	571	565	1,013	1,157	3.13
สาขาบริการ	13,619	14,300	14,582	14,944	15,808	42.73
การขายส่ง การขายปลีก ฯ	4,587	5,181	4,700	4,026	4,485	12.12
โรงแรมและภัตตาคาร	1,213	1,305	1,546	1,886	1,875	5.07
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	2,708	2,436	2,529	3,150	3,597	9.72
ตัวกลางทางการเงิน	881	957	1,055	1,183	1,321	3.57
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ	789	839	790	900	864	2.34
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ ฯ	1,230	1,315	1,588	1,288	1,008	2.72
การศึกษา	1,286	1,296	1,294	1,388	1,540	4.16

สาขาการผลิต	2553	2554	2555	2556	2557	สัดส่วน ปี 2557 (ร้อยละ)
บริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	719	738	781	798	832	2.25
การให้บริการชุมชน สังคมฯ	179	196	215	226	220	0.59
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	26	36	86	100	65	0.18
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	35,531	39,798	37,955	35,927	36,999	100.00
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	143,651	158,469	148,817	138,745	140,763	-
ประชากร (1,000 คน)	247	251	255	259	263	-

ที่มา: ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม 2558

แผนภาพที่ 6.4 สัดส่วนสาขาการผลิตของจังหวัดตราดปี พ.ศ. 2557

หน่วย:ร้อยละ

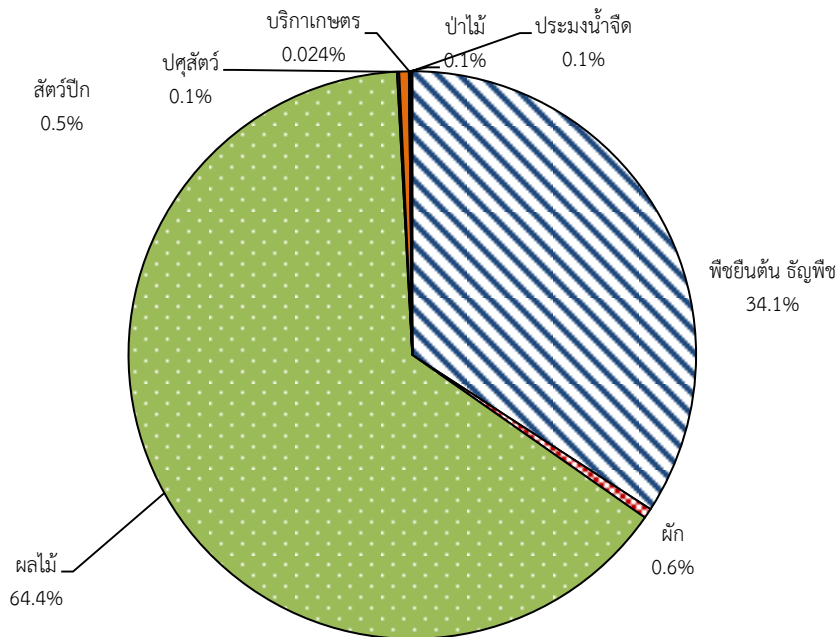

ที่มา: ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

เมื่อพิจารณาในภาคเกษตร จากข้อมูลล่าสุดที่เผยแพร่ในปีพ.ศ. 2555 ตราดมีการปลูกผลไม้ในสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมา คือ พืชยืนต้นและธัญพืช ในสัดส่วนร้อยละ 34.1 (แผนภาพที่ 6.5) ส่วนในสาขาการอุตสาหกรรมการผลิต ตราดมีอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มในสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 70.6 ของอุตสาหกรรมผลิตทั้งจังหวัด รองลงมาคือ การผลิตยางและพลาสติก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.9 (แผนภาพที่ 6.6) ในขณะที่บริการที่สร้างรายได้ให้จังหวัดตราด นอกจากการขายส่งขายปลีก และการขนส่ง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.9 และ 21.1 ของภาคบริการในจังหวัดแล้ว ยังมีโรงแรม ภัตตาคาร ซึ่งมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 10 (แผนภาพที่ 6.7)

แผนภาพที่ 6.5 สัดส่วนสาขาในภาคเกษตรของจังหวัดตราดปี พ.ศ. 2555

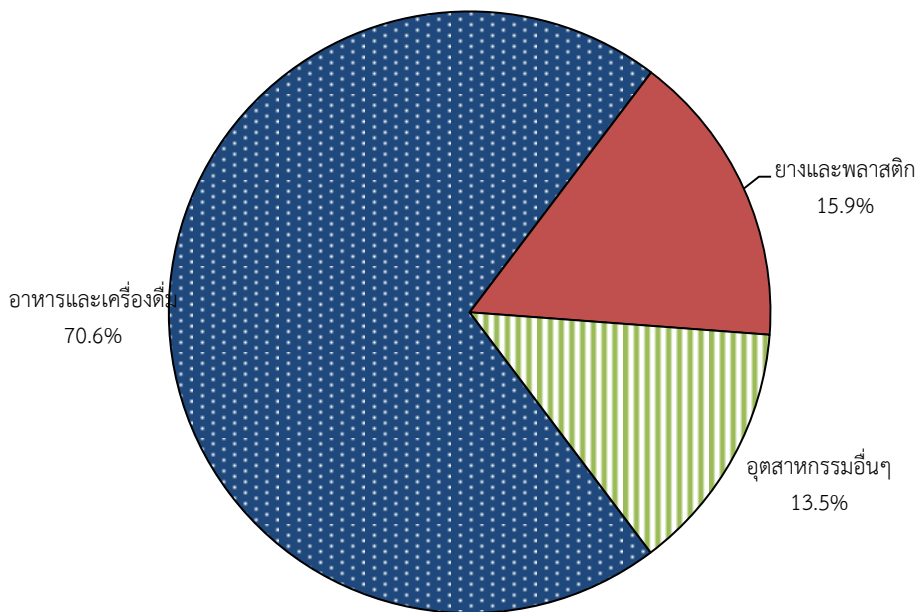
หน่วย: ร้อยละ

ที่มา : ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

แผนภาพที่ 6.6 สัดส่วนสาขาในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของจังหวัดตราดปี พ.ศ. 2556

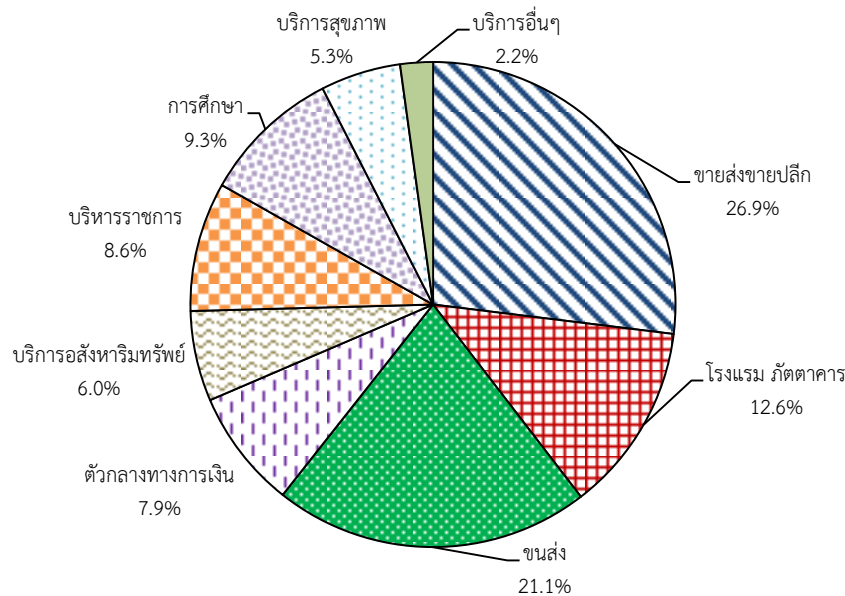
หน่วย: ร้อยละ

ที่มา : ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

แผนภาพที่ 6.7 สัดส่วนสาขาในภาคบริการของจังหวัดตราดปี พ.ศ. 2556

หน่วย: ร้อยละ

ที่มา: ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อ สิงหาคม พ.ศ. 2558

(3) การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและอัตราการขยายตัว

อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของจังหวัดตราดในระหว่างปีพ.ศ. 2553-2557 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.98 หากพิจารณาในสาขาการผลิตหลัก สาขาบริการเป็นภาคที่มีการขยายตัวสูงสุด (ร้อยละ 4.15) รองลงมาคือ ภาคเกษตร (ร้อยละ 2.31) และภาคอุตสาหกรรมการผลิต (ร้อยละ 1.38) เมื่อพิจารณาสาขาการผลิตย่อย สาขาที่มีอัตราขยายตัวสูงของจังหวัด ได้แก่ การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 21.84 รองลงมาคือ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ขยายตัวร้อยละ 13.47 ส่วนสาขาที่มีอัตราการขยายตัวต่ำสุดคือ การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ มีอัตราการหดตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.48 (ตารางที่ 6.6)

ทั้งนี้ ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.5 และ 40.9 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 9.3 และ 42.7 ในปีพ.ศ. 2557 ตามลำดับ ในขณะที่สาขาการเกษตรมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 50.5 ในปี พ.ศ. 2540 เป็น ร้อยละ 48.0 ในปี พ.ศ. 2557 (แผนภาพที่ 6.8)

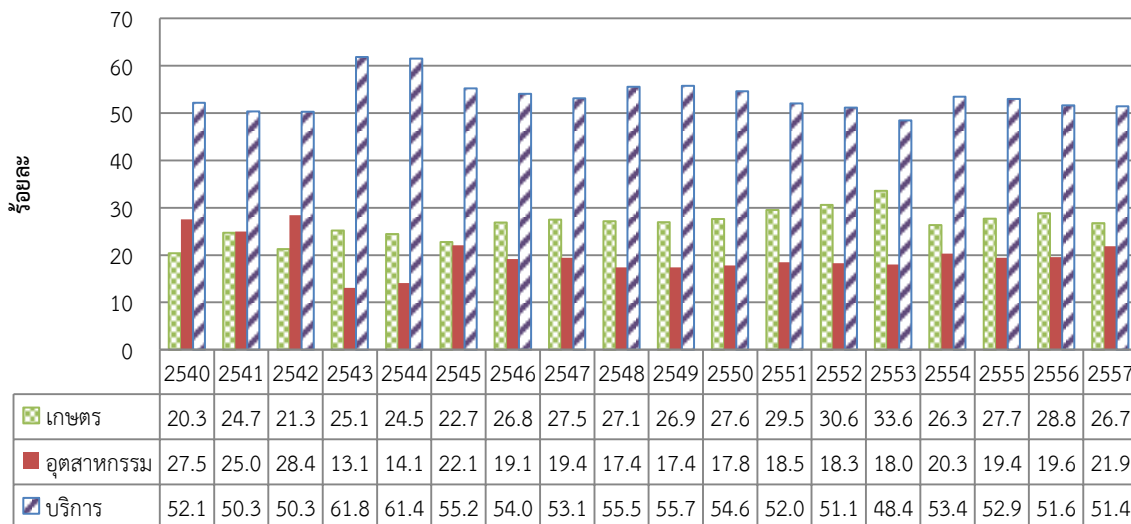
ตารางที่ 6.6 มูลค่าและอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์จังหวัดตราดในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557

หน่วย: ล้านบาท

สาขาการผลิต	2553	2554	2555	2556	2557	สัดส่วน ปี 2557 (ร้อยละ)	อัตราการขยายตัวเฉลี่ย ปี 2553-57
ภาคเกษตร	19,586	23,087	20,699	17,756	17,756	47.99	2.31
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	14,294	16,920	14,629	12,827	12,571	33.98	4.39
ประมง	5,292	6,168	6,070	4,929	5,185	14.01	-2.38
ภาคนอกเกษตร	15,945	16,711	17,256	18,171	19,243	52.01	3.51
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	22	32	31	34	41	0.11	13.47
อุตสาหกรรมการผลิต	1,205	1,301	1,517	1,571	1,597	4.32	1.38
ไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ	505	506	560	609	640	1.73	4.29
ก่อสร้าง	594	571	565	1,013	1,157	3.13	12.54
สาขาบริการ	13,619	14,300	14,582	14,944	15,808	42.73	4.15
การขายส่ง การขายปลีก ๆ	4,587	5,181	4,700	4,026	4,485	12.12	-3.15
โรงแรมและภัตตาคาร	1,213	1,305	1,546	1,886	1,875	5.07	10.74
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	2,708	2,436	2,529	3,150	3,597	9.72	21.84
ตัวกลางทางการเงิน	881	957	1,055	1,183	1,321	3.57	7.23
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ๆ	789	839	790	900	864	2.34	2.93
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศฯ	1,230	1,315	1,588	1,288	1,008	2.72	-3.48
การศึกษา	1,286	1,296	1,294	1,388	1,540	4.16	1.50
บริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	719	738	781	798	832	2.25	0.71
การให้บริการชุมชน สังคมฯ	179	196	215	226	220	0.59	1.99
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	26	36	86	100	65	0.18	8.64
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	35,531	39,798	37,955	35,927	36,999	100.00	1.98
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	143,651	158,469	148,817	138,745	140,763	-	-

ที่มา: ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

แผนภาพที่ 6.8 สัดส่วนในภาคการผลิตของจังหวัดตราดในช่วงปี พ.ศ. 2540-2557

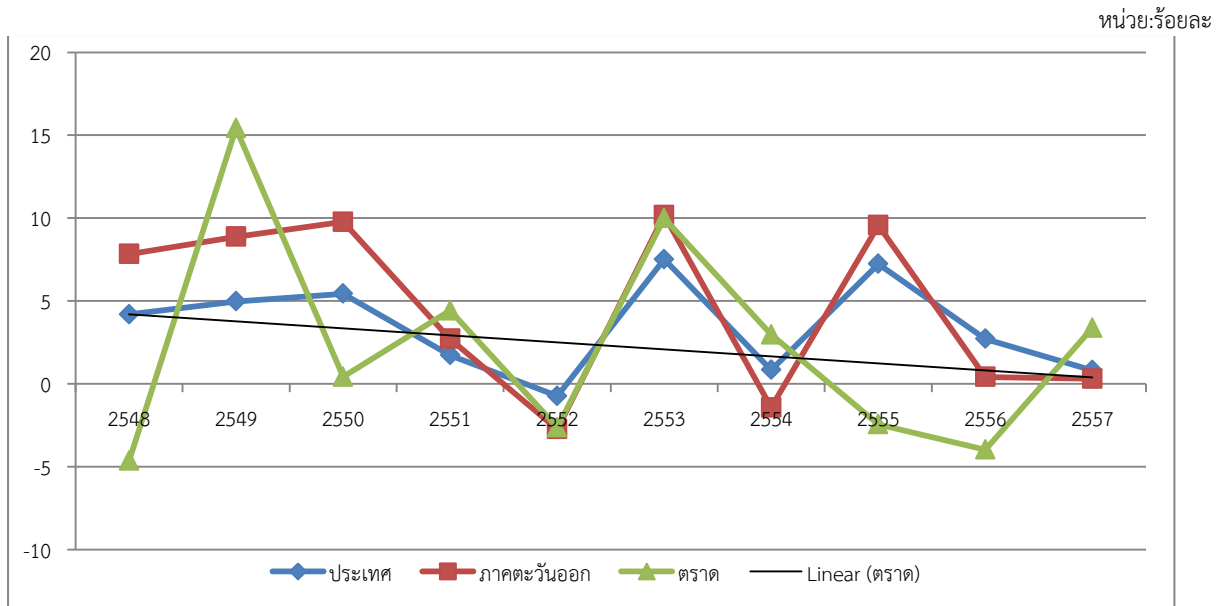

หมายเหตุ : อุตสาหกรรม รวมอุตสาหกรรมการผลิต เหมืองแร่ ไฟฟ้าประปาฯ และการก่อสร้าง

ที่มา : ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

หากพิจารณาอัตราขยายตัวที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์จังหวัดตราด ซึ่งแสดงการขยายตัวจากศักยภาพพื้นฐานที่ขจัดเรื่องการขยายตัวด้านราคาออก พบว่า มีการหดตัวอย่างต่อเนื่องยกเว้นในปีล่าสุด คือปี พ.ศ. 2557 ทั้งนี้การเจริญเติบโตของจังหวัดตราดส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกับการขยายตัวของภาคตะวันออกและประเทศไทย (แผนภาพที่ 6.9)

แผนภาพที่ 6.9 อัตราการขยายตัวที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์จังหวัดตราด

ที่มา : ฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สืบค้นเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558

2) การค้าชายแดน

การค้าชายแดนถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญสำหรับเศรษฐกิจในจังหวัดตราด ด้วยจุดเด่นของที่ตั้งของจังหวัดที่มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาถึง 3 จังหวัด คือ จังหวัดพระตะบอง จังหวัดโพธิสัตว์ และจังหวัดเกาะกง ก่อให้เกิดกิจกรรมการค้าชายแดนที่คึกคัก โดยในพื้นที่ SEZs ในจังหวัดตราดมีจุดผ่านแดนทั้งสิ้น 3 แห่ง ประกอบไปด้วย จุดผ่านแดนถาวร 1 แห่ง จุดผ่อนปรน 2 แห่ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก พื้นที่ตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ ตรงข้ามกับบ้านจามเยียม อำเภอมณฑลสีมา จังหวัดเกาะกง ของกัมพูชา ลักษณะการค้าที่จุดนี้ ร้อยละ 80 เป็นการนำสินค้าลงเรือเพื่อขนส่งไปยังกัมพูชา โดยทำเทียบเรือของเอกชน 5 แห่ง คือ ทำเทียบเรือชลาลัย ทำเทียบเรือกัลปังหา ทำเทียบเรือ ป.เกษม ทำเทียบเรือ ส.กฤตวรรณ และทำเทียบเรือทรัพย์ชโลธร ส่วนอีกร้อยละ 20 เป็นการนำเข้า โดยส่งออกทางบกบริเวณผ่านจุดผ่านแดนเปิดทุกวันตั้งแต่เวลา 06.00-22.00 น.

(2) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านมะม่วง พื้นที่อำเภอบ่อไร่ (เนิน 400) เปิดทำการ 5 วันต่อสัปดาห์ ระหว่างเวลา 7.00 – 18.00 น. คือ วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ และวันอาทิตย์

(3) จุดผ่อนปรนการค้าชั่วคราวบ้านท่าเส้น พื้นที่ตำบลแหลมกลัด อ.เมืองตราด เปิดทุกวันเสาร์ เวลา 10.00-16.00 น. เป็นการค้าระหว่างกันของชุมชนในท้องถิ่นของชาวบ้านหมอตา ตำบลหมอตา อำเภอเวียงเวล จังหวัดโพธิสัตว์ โดยลงทะเบียนเข้า-ออก ที่ฐานกองร้อย ทพ.นย.ที่ 535 (บ้านท่าเส้น)

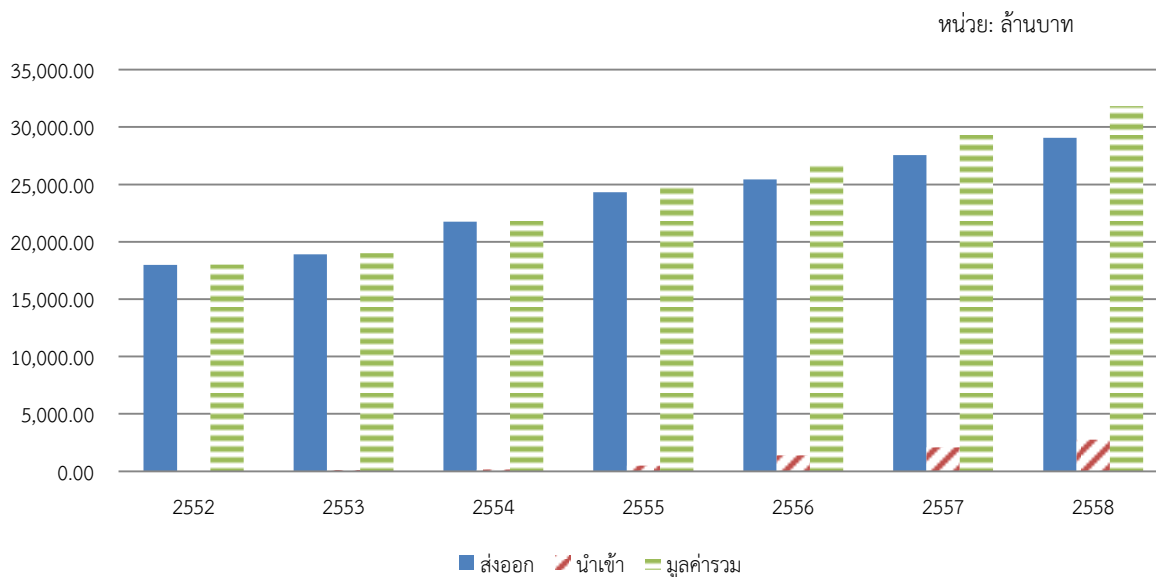
มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดตราดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งการนำเข้าและส่งออก ในปี พ.ศ. 2557 ด้านคลองใหญ่ จังหวัดตราดมีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 26,118 ล้านบาท จังหวัดตราดยังเป็นช่องทางขนส่งสินค้าที่สำคัญไปยังประเทศกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2557 มีมูลค่าการค้าผ่านแดนรวมไปประเทศกัมพูชาสูงถึง 29,636 ล้านบาท รองจากจังหวัดสระแก้ว (74,771 ล้านบาท) ขณะที่ด้านชายแดนจังหวัดตราดยังสามารถส่งสินค้าผ่านแดนไปยังประเทศเวียดนามแต่มูลค่าการค้าชายแดนยังไม่สูงมาก โดยในปี พ.ศ. 2557 มีมูลค่าการค้าผ่านแดนรวมไปประเทศเวียดนาม 9.8 ล้านบาท รองจากจังหวัดนครพนม (39,889 ล้านบาท) จังหวัดมุกดาหาร (6,166 ล้านบาท) จังหวัดสระแก้ว (482 ล้านบาท) และบึงกาฬ (579 ล้านบาท) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 6.10-แผนภาพที่ 6.12) เนื่องจากเส้นทางการขนส่งสินค้าผ่านด่านชายแดนของจังหวัดตราดเกือบทั้งหมดมูลค่าการค้าชายแดนมาจากการส่งออกสินค้าไปยังจังหวัดต่างๆ ของประเทศกัมพูชา

แผนภาพที่ 6.10 มูลค่าการนำเข้าส่งออกบริเวณด่านคลองใหญ่ จังหวัดตราด ระหว่างปี พ.ศ. 2552 – 2559

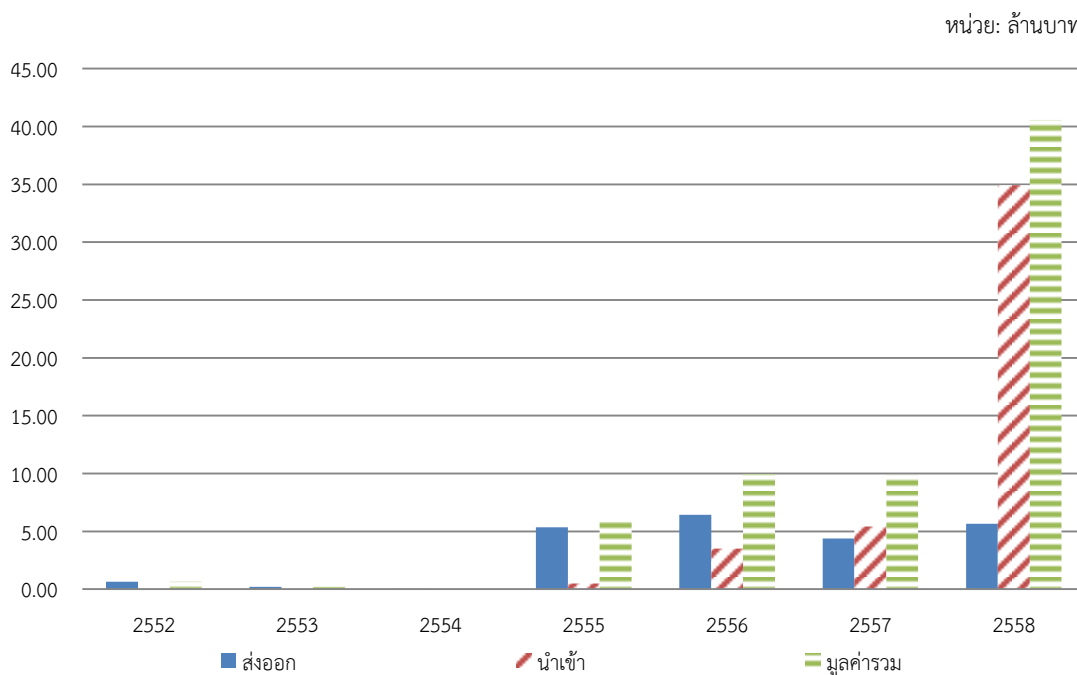
หมายเหตุ: ปี พ.ศ. หมายถึงปีงบประมาณ โดยเริ่มจากเดือนตุลาคม-กันยายนของปีถัดไป สำหรับปี พ.ศ. 2559 เริ่มต้นจาก ตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2558
ที่มา : ด้านศุลกากรจังหวัดตราด

แผนภาพที่ 6.11 มูลค่าการนำเข้าส่งออกผ่านแดนไปยังประเทศกัมพูชาบริเวณด่านในจังหวัดตราด ระหว่างปี พ.ศ. 2552 – 2559

ที่มา: สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

แผนภาพที่ 6.12 มูลค่าการนำเข้าส่งออกผ่านแดนไปยังประเทศเวียดนามบริเวณด่านในจังหวัดตราด ระหว่างปี พ.ศ. 2552 – 2559

ที่มา: สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

เมื่อพิจารณาประเภทสินค้านำเข้าและส่งออก พบว่า ประเภทสินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ประเภทสินค้าที่ส่งออกมาที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ เครื่องดื่ม น้ำอัดลม น้ำหวานต่างๆ นมและอาหารเสริม น้ำตาลทราย ตามลำดับ มีการนำเข้าสินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์และสินค้าเกษตร โดยประเภทสินค้าที่นำเข้ามากที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ ชุดสายไฟรถยนต์สำเร็จรูป ยางในลูกฟุตบอลและปลาหมึกตากแห้ง ตามลำดับ (ตารางที่ 6.7)

ตารางที่ 6.7 ประเภทสินค้านำเข้าและส่งออกใน 10 ลำดับแรกของจากด้านศุลกากรคลองใหญ่ปี พ.ศ. 2558

ที่	ประเภทสินค้าส่งออก		ประเภทสินค้านำเข้า	
	ชนิดสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)	ชนิดสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)
1	เครื่องดื่ม น้ำอัดลม น้ำหวานต่างๆ	2,626.99	ชุดสายไฟรถยนต์สำเร็จรูป	2,704.03
2	นมและอาหารเสริม	1,543.05	ยางในลูกฟุตบอล	30.34
3	น้ำตาลทราย	1,075.03	ปลาหมึกตากแห้ง	30.01
4	ชุดสายไฟฟ้า	988.91	ปลาทะเลสด	28.91
5	เบียร์	770.14	เนื้อไนมเล็ดปาล์มน้ำมัน	26.64
6	รถยนต์นั่งใหม่	610.54	ไม้แปรรูป	20.25
7	น้ำมันหล่อลื่น	605.82	กระเพาะปลาตากแดด	17.89
8	ผงชูรสและผงปรุงรส	553.11	เศษสายไฟ	5.09
9	ผงซักฟอก น้ำยาซักผ้า	514.41	กะปิ	4.28
10	ท่อแป๊บน้ำและอุปกรณ์ก่อสร้างทำด้วย P.V.C.	509.51	ผลมะพร้าวแก่เปลือกเปลือก	3.67

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

3) การประกอบกิจการทางเศรษฐกิจในระดับอำเภอและพื้นที่เป้าหมาย

● ภาพรวมสถานประกอบการกิจกรรม

ในปี พ.ศ. 2557 เมื่อพิจารณาภาพรวมของประเภทกิจการที่ตั้งอยู่ในจังหวัดตราด พบว่ากิจการส่วนใหญ่ยังคงเป็นกิจการขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่อาจไม่ได้มีการจ้างงาน หรือเป็นการจ้างงานแบบครอบครัว โดยจังหวัดมีสถานประกอบการขนาดใหญ่เพียง 6 แห่ง เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับที่พักแรมและบริการด้านอาหารสูงสุดคือ 3 แห่ง รองลงมาคือ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์ และกิจการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 แห่ง และ 1 แห่ง ตามลำดับ โดยสถานประกอบการการขายส่งและการขายปลีกฯ มีจำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นร้านขายปลีกสินค้าทั่วไปอื่นๆ ขณะที่ในหมวดอุตสาหกรรมที่มีสถานประกอบการรวมทั้งสิ้น 545 แห่ง มีเพียง 3 แห่งที่เป็นสถานประกอบการขนาดกลาง พบว่า ประเภทอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์) และเมื่อพิจารณารายละเอียด สถานประกอบการภายใต้หมวดนี้ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการประเภทโรงกลึง โดยรายละเอียดการประกอบกิจการประเภทอุตสาหกรรมและบริการจะได้นำมาแสดงดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 6.8 จำนวนของสถานประกอบการในจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2557 แยกตาม ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และขนาด

หมวดกิจการทางเศรษฐกิจ	S	M	L
A เกษตรกรรม การป่าไม้และการประมง	76	-	-
B การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	3	-	-
C การผลิต	542	3	-
D ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบการปรับอากาศ	3	-	-
E การจัดหาไฟฟ้า การจัดการน้ำเสียและของเสีย รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	5	1	-
F การก่อสร้าง	158	-	-
G การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์	4,103	9	2
H การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	138	1	-
I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	1,756	9	3
J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	82	-	-
K กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	14	-	-
L กิจกรรมเกี่ยวกับข้อสังหาริมทรัพย์	91	2	-
M กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	97	2	-
N กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	202	1	-
P การศึกษา	25	-	-
Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1	-	1
R ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	141	-	-
S กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	737	-	-
รวมทั้งหมด	8,174	28	6

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

(1) อุตสาหกรรมในระดับอำเภอ

สำหรับในด้านอุตสาหกรรม พบว่าโรงงานที่จดทะเบียนกับกรมโรงงาน ในปี พ.ศ. 2558 มีโรงงานจดทะเบียนทั้งสิ้น 413 โรง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก (387 โรง) มีทุนจดทะเบียนไม่สูงมาก โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานประเภทอุตสาหกรรมอาหาร โดยอำเภอเมืองตราดเป็นอำเภอที่มีจำนวนโรงงานสูงสุด (217 โรง) เมื่อพิจารณาด้านกำลังผลิตของโรงงานในจังหวัดตราดส่วนใหญ่ พบว่า มีระดับการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ไม่มากนัก เห็นได้จากการใช้แรงแม่รวมของเครื่องจักรเฉลี่ยมีเพียง 23.89 แรงแม่ต่อโรงงานเท่านั้น โดยการผลิตอาหารเป็นการผลิตที่ใช้แรงแม่เฉลี่ยต่อโรงงานสูงที่สุด รองลงมาเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนโรงงาน จากตารางที่ 6.9 พบว่าตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา จำนวนสถานประกอบการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มจาก 243 โรงในปี พ.ศ. 2548 เป็น 413 โรงในปี พ.ศ. 2558 ทั้งนี้อำเภอเป้าหมายที่ประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คือ อำเภอคลองใหญ่มีจำนวนโรงงานเพิ่มจาก 38 โรงในปี พ.ศ. 2548 เป็นจำนวน 58 โรงในปี พ.ศ. 2558 หรือ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.43 ต่อปี ขณะที่อำเภอบ่อไร่ ถือเป็นอำเภอที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยของจำนวนโรงงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.97 ต่อปี

ตารางที่ 6.9 ข้อมูลการจดทะเบียนโรงงาน รายอำเภอ ในปีพ.ศ. 2548 และ 2558

อำเภอ	2548					2558				
	จำนวน โรงงาน	เงินลงทุน รวม (บาท)	คนงาน รวม	แรงม้า รวม	พื้นที่ โรงงาน (ตร.ม)	จำนวน โรงงาน	เงินลงทุน รวม (บาท)	คนงาน รวม	แรงม้า รวม	พื้นที่โรงงาน (ตร.ม)
เกาะกูด	1	5,445,950		523	7,714	1	5,445,950		523	7,714
เกาะช้าง	4	25,000,000	25	542	10,520	5	37,000,000	33	552	15,320
เขาสมิง	45	1,139,410,400	850	18,176	602,163	82	1,609,224,735	1,316	27,378	1,796,430
คลองใหญ่	38	186,733,000	476	13,949	242,612	58	311,043,000	707	18,027	1,059,208
บ่อไร่	13	99,743,000	116	2,496	94,252	31	395,088,875	323	16,316	374,652
เมืองตราด	132	294,488,730	968	25,496	408,689	217	1,177,248,930	1,675	63,802	1,772,872
แหลมงอบ	10	60,720,000	189	5,099	214,540	19	113,279,030	383	5,790	301,980
รวม	243	1,811,541,080	2,624	66,281	1,580,490	413	3,648,330,520	4,437	132,387	5,328,176

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม

สำหรับอำเภอคลองใหญ่ซึ่งเป็นอำเภอในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จากตารางที่ 6.10 พบว่าลักษณะการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมของอำเภอเป้าหมายมีลักษณะที่สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

- อำเภอคลองใหญ่: หากพิจารณาโครงสร้างของขนาดสถานประกอบการแล้ว พบว่าส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก ในปี พ.ศ. 2558 พบว่ากิจการทั้งหมด 58 แห่งที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม มี 54 แห่งเป็นกิจการขนาดเล็ก และ 4 แห่งเป็นกิจการขนาดกลาง เมื่อพิจารณาความเข้มข้นในการใช้เทคโนโลยี พบว่ากิจการส่วนใหญ่เป็นลักษณะการผลิตแบบขั้นต้นที่ไม่ได้มีการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ซับซ้อน มีการใช้เทคโนโลยีที่ต่ำมากเฉลี่ยเพียงกิจการละ 310 แรงม้าโดยประมาณ และเนื่องจากกิจการส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กจึงทำให้มีเงินลงทุนไม่มากนัก คิดเป็นโดยเฉลี่ย 5.36 ล้านบาทต่อโรง โดยการผลิอุตสาหกรรมอาหาร เป็นกิจการที่มีเงินลงทุนรวมโดยเฉลี่ยสูงสุด คือ ประมาณ 8.34 ล้านบาทต่อโรง รองลงมาคือ การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ (เฉลี่ยประมาณ 7.3 ล้านบาทต่อโรง) ตามลำดับ

ตารางที่ 6.10 ข้อมูลการจดทะเบียนโรงงาน อำเภอคลองใหญ่ ในปีพ.ศ. 2548 และ 2558 จำแนกตาม
กิจกรรมเศรษฐกิจในภาคการผลิต

	2548					2558				
	จำนวน โรงงาน	เงินลงทุน รวม (บาท)	คนงาน รวม	แรงม้า รวม	พื้นที่ โรงงาน (ตร.ม)	จำนวน โรงงาน	เงินลงทุน รวม (บาท)	คนงาน รวม	แรงม้า รวม	พื้นที่ โรงงาน (ตร.ม)
ผลิตภัณฑ์จากพืช	1	68,000	2	8		1	68,000	2	8	
อุตสาหกรรมอาหาร	14	126,720,000	292	11,116	159,930	24	200,230,000	461	13,839	849,611
แปรรูปไม้และ ผลิตภัณฑ์จากไม้	8	33,200,000	86	939	39,552	13	46,850,000	119	1,416	104,352
เครื่องเรือนหรือเครื่อง ตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะ อื่น						1	1,950,000	3	13	
ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม						3	21,900,000	11	329	36,515
ผลิตภัณฑ์โลหะ	5	825,000	10	133	196	5	825,000	10	133	196
ผลิตเครื่องจักร และ เครื่องกล	1	235,000	4	53	1,600	1	235,000	4	53	1,600
ยานพาหนะและ อุปกรณ์ รวมทั้งการ ซ่อมยานพาหนะและ อุปกรณ์	6	4,165,000	47	487	15,634	6	4,165,000	47	487	15,634
การผลิตอื่นๆ	3	21,520,000	35	1,214	25,700	4	34,820,000	50	1,750	51,300
รวม	38	186,733,000	476	13,949	242,612	58	311,043,000	707	18,027	1,059,208

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม

(2) บริการในระดับอำเภอ

ด้านบริการข้อมูลสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555 (ข้อมูลพื้นฐาน) ของจังหวัดพบว่า
กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นกิจกรรมการผลิต โดยเห็นได้จากมีสถานประกอบการภายใต้
หมวดการขายปลีกมากที่สุด (3,132 ราย) รองลงมาเป็นหมวดที่พักแรมบริการอาหาร และเครื่องดื่ม (1,692 ราย)
นอกจากนี้ยังพบว่าอำเภอเมืองมีสถานประกอบการสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอำเภออื่นๆ ในจังหวัด (3,322 แห่ง)
(ตารางที่ 6.11)

ตารางที่ 6.11 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดตราด

อำเภอ/ตำบล	รวม	กิจกรรมทางเศรษฐกิจ														
		การขายส่ง และขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์	การขายส่ง	การขายปลีก	ที่พักแรมบริการอาหาร และเครื่องดื่ม	ข้อมูลข่าวสารคอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร	กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	การให้เข้าบริการท่องเที่ยวและการบริการสนับสนุนอื่นๆ	ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	กิจกรรมบริการอื่นๆ	การผลิต	การจัดการและบำบัดน้ำเสียของเสีย และสิ่งปฏิกูล	การก่อสร้าง	การขนส่งทางบก สถานที่เก็บสินค้า	กิจกรรมด้านโรงพยาบาลเอกชน
จังหวัดตราด	7,505	653	285	3,132	1,692	39	19	65	163	174	736	419		32	95	1
อำเภอเมืองตราด	3,322	358	174	1,320	574	9	10	40	56	75	365	246		22	72	1
อำเภอคลองใหญ่	647	45	26	341	103	3		4	2	31	55	30		1	6	
- ตำบลคลองใหญ่	332	31	13	163	51	3		4	2	12	32	19		1	1	
- ตำบลไม้รูด	72	7	3	43	17						2					
- ตำบลหาดเล็ก	243	7	10	135	35					19	21	11		-	5	
อำเภอเขาสมิง	1,022	137	43	485	161	4		4	11	22	84	58		2	11	
อำเภอบ่อไร่	583	53	16	331	83	8		2	10	4	48	27		1		
อำเภอแหลมงอบ	285	21	7	154	64	3	1	1	5	1	21	6			1	
อำเภอเกาะกูด	229	6	3	60	130		2		12	5	7	1		2	1	
อำเภอเกาะช้าง	1,417	33	16	441	577	12	6	14	67	36	156	51		4	4	

ที่มา: สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555 (ข้อมูลพื้นฐาน) จังหวัดตราด สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับอำเภอคลองใหญ่ซึ่งเป็นพื้นที่ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จากตารางที่ 6.11 พบว่า ลักษณะการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านบริการของอำเภอเป้าหมายมีลักษณะที่สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

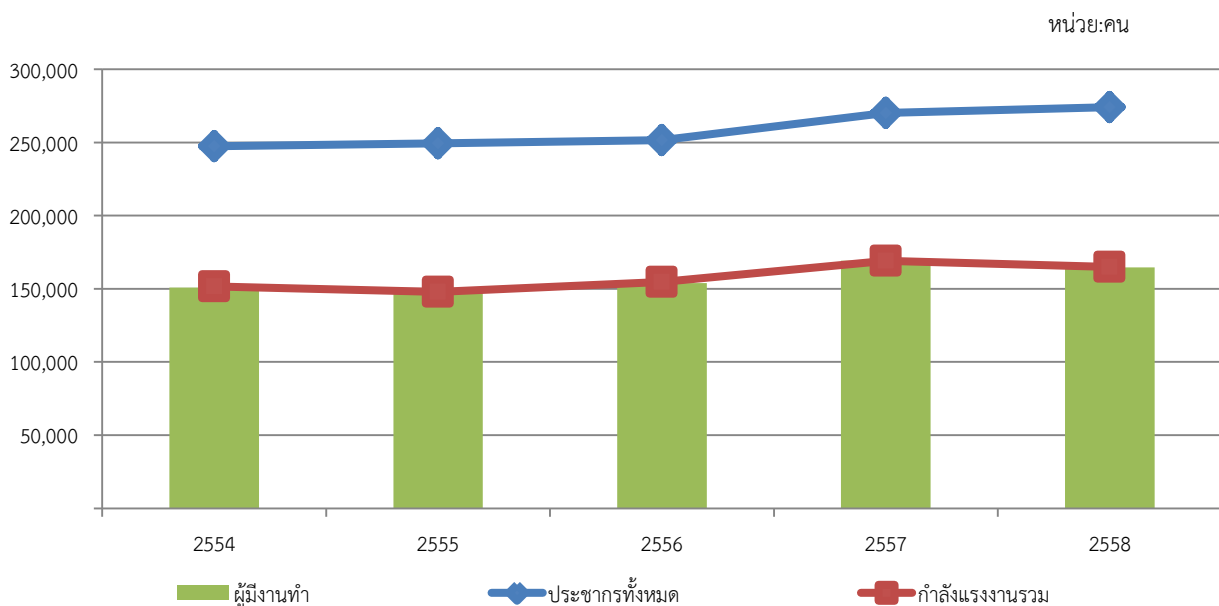
- อำเภอคลองใหญ่: เป็นอำเภอที่มีสถานประกอบการสูงเป็นลำดับ 3 รองจากอำเภอเมืองตราด และอำเภอเขาสมิง โดยภาพรวมแล้วกิจกรรมด้านการขายปลีก มีสถานประกอบการเป็นจำนวนมากที่สุดของอำเภอ คือ 341 แห่ง รองลงมาเป็นที่พักแรมบริการอาหาร และเครื่องดื่ม (103 แห่ง) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในระดับตำบล พบว่า 3 ตำบลที่มีการประกาศเป็นพื้นที่ SEZs มีจำนวนสถานประกอบการ ดังต่อไปนี้ ตำบลคลองใหญ่ 332 แห่ง ตำบลไม้รูด 72 แห่ง และตำบลหาดเล็ก 243 แห่ง

6.3.2 ด้านสังคม

1) ภาพรวมประชากรและกำลังแรงงานจังหวัด

เมื่อพิจารณาความพร้อมและจำนวนแรงงานในพื้นที่ จากข้อมูลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 2 ปี พ.ศ. 2558 จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จังหวัดตราดมีกำลังแรงงานทั้งสิ้น 1.64 แสนคน โดยมีอัตราการว่างงานที่ต่ำมากคือ ร้อยละ 0.2 ของกำลังแรงงาน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา พบว่าประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับกำลังแรงงาน (แผนภาพที่ 6.14) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างกำลังแรงงานจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 6.13 จำนวนประชากรและกำลังแรงงานของจังหวัดตราด ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 2

(1) ระดับการศึกษา – ผู้มีงานทำที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ายังคงเป็นแรงงานที่มีสัดส่วนมากที่สุดจังหวัดตราด (ร้อยละ 54.76 ในปี พ.ศ. 2558) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนตลอด 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ผู้มีงานทำที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เพราะปัจจุบันแรงงานที่เข้ามาในตลาดแรงงานส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นกว่าในอดีต อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าแนวโน้มกำลังแรงงานที่จบการศึกษาระดับ ปวส.หรืออนุปริญญา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังเป็นแรงงานส่วนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนแรงงานในจังหวัดทั้งหมด (ตารางที่ 6.12)

ตารางที่ 6.12 จำนวนแรงงานในจังหวัดตราดจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2554 – 2558

หน่วย : คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558
ต่ำกว่าประถมศึกษา	55,288	51,312	50,269	57,193	49,477
ประถมศึกษา	35,575	38,019	38,538	40,322	40,857
มัธยมต้น	23,843	20,879	24,550	23,449	23,115
มัธยมปลาย	11,919	14,179	12,316	14,955	16,433
ปวช.	4,062	4,931	5,120	6,260	4,808
ปวส.หรืออนุปริญญา	4,708	5,228	4,894	6,083	7,400
ปริญญาตรี	12,035	13,790	14,929	15,979	19,614
ปริญญาโท	879	1,093	1,455	2,226	3,230
อื่นๆ	163		324	123	29
รวม	211,161	210,299	207,693	197,796	196,119

หมายเหตุ: เป็นข้อมูลเฉลี่ยไตรมาส 1 และ 3

ที่มา : ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

(2) การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ – พบว่าแรงงานหลักของพื้นที่ยังคงเป็นแรงงานที่อยู่ในภาคการเกษตร โดยในปี พ.ศ. 2558 แรงงานเกษตรคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 50.96 รองลงมาคือแรงงานที่อยู่ในภาคบริการ และอุตสาหกรรม ตามลำดับ สำหรับในภาคอุตสาหกรรมแรงงานส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมก่อสร้าง โดยมีแรงงานในกลุ่มนี้สูงเกือบหมื่นราย รองลงมาเป็นการผลิต เมื่อพิจารณาประเภทการผลิตแล้วพบว่าการผลิตอาหารและอาหารสัตว์ มีจำนวนแรงงานสูงสุด คือ 3,950 คน ส่วนแรงงานที่อยู่ในภาคบริการนั้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมประเภทบริการขายส่งและการขายปลีก บริการซ่อมยานยนต์และจักรยายนยนต์ (24,658 คน) รองลงมาเป็นการบริการที่พักแรมและบริการด้านอาหาร (11,263 คน) ตามลำดับ (ตารางที่ 6.13)

ตารางที่ 6.13 จำนวนแรงงานในจังหวัดตราดจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2554 – 2558

หน่วย : คน

	2554	2555	2556	2557	2558
เกษตรกรรม	86,184	72,596	85,187	93,476	84,064
การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ล่าสัตว์ และป่าไม้	72,846	63,656	74,274	78,831	67,395
การประมง	13,338	8,940	10,913	14,645	16,669
อุตสาหกรรม	12,572	16,532	15,385	14,404	18,145
เหมืองแร่และเหมืองหิน	19	53	222	163	263
การผลิต	5,101	9,167	8,369	6,966	8,280
- อาหารและอาหารสัตว์	2,400	3,891	3,170	3,351	3,950
- สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	267	727	617	619	619
- อัญมณีและเครื่องประดับ		30	72	181	127
- ไม้และเครื่องเรือน	236	1,654	1,797	603	599
- กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ		61			
- ปิโตรเคมี			115		
- เคมี	179	190	488	303	355
- ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง		117			23
- ผลิตภัณฑ์พลาสติก	222	40	185		
- เซรามิกและแก้ว		23	64	188	62
- เหล็กและเหล็กกล้า	31	41	36		
- แมงกานีส	178	937	422	600	944

	2554	2555	2556	2557	2558
- ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์		17			
- ยานยนต์และชิ้นส่วน	43	12			
- อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	1,545	1,427	1,403	1,121	1,601
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	556	544	317	249	894
ก่อสร้าง	6,896	6,768	6,477	7,026	8,708
บริการ	49,716	60,306	51,824	58,709	62,752
ขายส่งขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ในครัวเรือน	21,268	25,253	21,338	23,405	24,658
โรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร	8,009	12,207	8,553	9,615	11,263
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า การคมนาคม	2,992	3,004	3,312	3,729	3,044
การเป็นตัวกลางทางการเงิน	633	716	1,061	945	1,268
อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	420	636	551	613	1,299
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ ประกันสังคมภาคบังคับ	6,497	7,885	7,293	7,874	8,640
การศึกษา	3,303	4,130	3,743	5,742	5,973
งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	3,130	2,562	2,496	3,126	3,204
กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคมและการบริการ	2,894	2,947	2,531	2,895	3,117
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	570	966	946	765	286
รวม	148,472	149,434	152,396	166,589	164,961

หมายเหตุ: จำนวนแรงงานไตรมาสที่ 3 ปีพ.ศ. 2554 – 2557 และ ไตรมาสที่ 2 ในปีพ.ศ. 2558

ที่มา : ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

(3) การประกอบอาชีพของแรงงานและระดับทักษะ – เมื่อพิจารณาประเภทการประกอบอาชีพของแรงงาน พบว่าแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานด้านเกษตรเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด แต่แรงงานในอาชีพนี้เริ่มมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 เป็นต้นมา นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าอาชีพพนักงานบริการ และพนักงานขายในร้านค้าและตลาด และอาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆกลับมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันอาชีพที่ต้องอาศัยทักษะในระดับสูงอย่างผู้ประกอบการวิชาชีพ และช่างเทคนิค มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน (ตารางที่ 6.14) เมื่อทำการวิเคราะห์ระดับทักษะที่แรงงานมีนั้น พบว่าอยู่ในระดับที่ 2 กล่าวคือ ไม่ได้ใช้ทักษะที่ซับซ้อนมาก อาศัยเพื่อการปฏิบัติงานเบื้องต้น เมื่อเปรียบเทียบกับระดับที่ 2 กับการศึกษา พบว่าเทียบได้เท่ากับระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า (แผนภาพที่ 6.14)

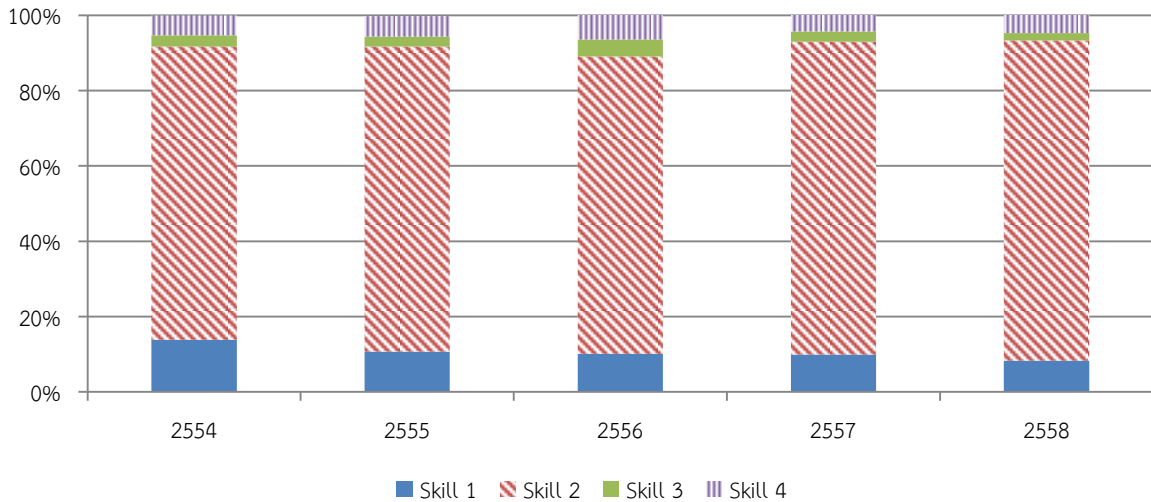
ตารางที่ 6.14 จำนวนแรงงานในจังหวัดตราดจำแนกตามอาชีพ ปีพ.ศ. 2554 – 2558

หน่วย : คน

อาชีพ	2554	2555	2556	2557	2558
ผู้บัญชาตัญญาหมาย ข้าราชการระดับอาวุโสและผู้จัดการ	1,371	2,416	3,503	3,666	4,559
ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านต่างๆ	6,215	6,210	5,648	7,719	8,928
ช่างเทคนิคสาขาต่างๆ และผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	2,758	4,095	4,608	3,323	4,203
เสมียน	3,519	4,862	4,059	4,947	4,216
พนักงานบริการ และพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	24,070	28,733	24,037	26,106	28,704
ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง	74,882	62,415	75,042	79,034	73,630
ผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	9,632	11,254	10,606	12,305	16,107
ผู้ปฏิบัติการเครื่องจักรโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	5,567	4,932	4,340	5,194	5,321
อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆ	20,459	24,476	20,552	24,295	19,295
รวม	148,473	149,433	152,395	166,589	164,963

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพที่ 6.14 สัดส่วนผู้มีงานทำจำแนกจากระดับทักษะจังหวัดตราด

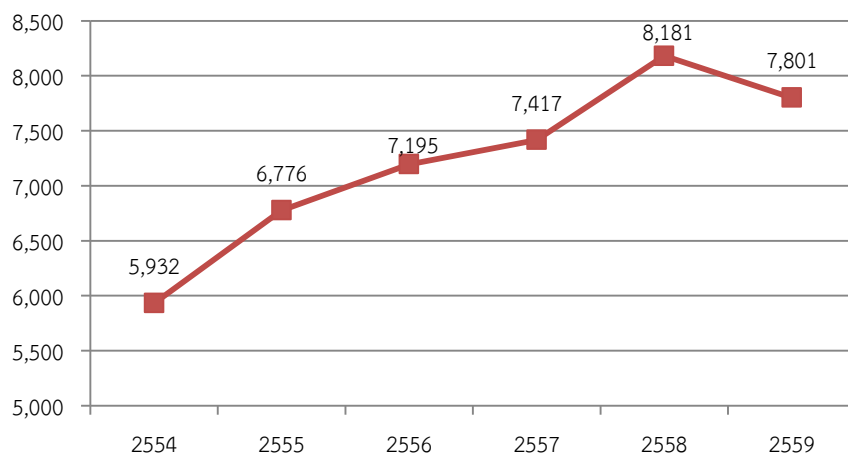

หมายเหตุ: 1. ระดับที่ 1 ประกอบไปด้วย อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ
 2. ระดับที่ 2 ประกอบไปด้วย เสมียน พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง และผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ
 3. ระดับที่ 3 ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบวิชาชีพช่างเทคนิคสาขาต่างๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง
 4. ระดับที่ 4 ประกอบไปด้วย ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการอาวุโสและผู้จัดการ และผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ
 ที่มา: จำนวนจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(4) ค่าจ้าง – ค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนในจังหวัดตราดยังน้อยกว่าการประกาศค่าแรงขั้นต่ำอยู่มาก ส่วนหนึ่งเนื่องจากลูกจ้างเอกชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพื้นฐาน และผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมงซึ่งเป็นลักษณะรับจ้างทั่วไป อาจมีรายได้ไม่แน่นอน จากการประกาศค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทต่อวันทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2556 ไม่ก่อให้เกิดผลมากนัก โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 6.18 แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่สังเกตว่ารายได้ต่อเดือนของลูกจ้างเอกชนในจังหวัดตราดยังคงไม่ถึง 9,000 บาท หรือเทียบเท่ากับค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน

แผนภาพที่ 6.15 ค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนของลูกจ้างเอกชน

หน่วย: บาทต่อเดือน

หมายเหตุ: ปี พ.ศ. 2559 ไตรมาส 1

ที่มา: จำนวนจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส

(5) สถานการณ์ด้านอุปสงค์และอุปทานแรงงาน – แม้ข้อมูลรายจังหวัดที่จัดทำโดยหน่วยงานจากภาครัฐจะยังไม่สามารถชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ในระดับจังหวัด แต่ข้อมูลจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยที่จัดทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในปี พ.ศ. 2553 ได้คาดประมาณช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี ระยอง และตราด ชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มอุปสงค์แรงงานส่วนเกิน (Excess Demand) จะเกิดขึ้นในระดับการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับ ปวช. อย่างไรก็ตามแม้ว่าภาคตะวันออกจะมีอุปสงค์ส่วนเกินไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ (ยกเว้นภาคใต้) แต่ยังมีความต้องการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องจ่ายค่าจ้างสูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ เพื่อดึงดูดแรงงานให้เข้ามาทำงานในกลุ่มจังหวัดมากขึ้น ในขณะที่อุปทานแรงงานส่วนเกิน (Excess Supply) ยังคงเกิดขึ้นในการศึกษาระดับ ปวส. และปริญญาตรี และมีความรุนแรงมากในการศึกษาระดับ ปวส. ซึ่งหมายความว่าแรงงานส่วนใหญ่ในท้องถิ่นยังคงมีความต้องการแรงงานระดับล่างอยู่มาก

(6) การพัฒนาแรงงาน – สำหรับจำนวนผู้เข้าฝึกประเภทต่างๆ ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในจังหวัดตราด ณ สิ้นสุดเดือนสิงหาคม 2559 พบว่ามีผู้สนใจเข้าฝึกทั้งสิ้น 2,587 คน โดยในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้สนใจในฝึกเพื่อยกระดับฝีมือที่สูงที่สุด รองลงมาคือ การฝึกเพื่ออาชีพเสริม ซึ่งเมื่อแยกเป็นประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจในผลรวมพบว่า การฝึกประเภทกิจกรรมที่พักผ่อน มีผู้ให้ความสนใจเข้าฝึกมากที่สุด (300 คน) รองลงมาคือ การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์ (291 คน) และไฟฟ้า ก๊าซ ใอน้ำและระบบการปรับอากาศ (617 คน) ตามลำดับ (ตารางที่ 6.15)

ตารางที่ 6.15 จำนวนผู้เข้าฝึกประเภทต่างๆ ณ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในจังหวัดตราด

หน่วย: คน

หน่วยงาน/อุตสาหกรรม	ผลรวม		การฝึกเตรียมเข้าทำงาน		การฝึกยกระดับฝีมือ		การฝึกอาชีพเสริม	
	รวมเข้า	รวมจบ	รวมเข้า	รวมจบ	รวมเข้า	รวมจบ	รวมเข้า	รวมจบ
รวมศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดตราด	2,587	2,210	145	56	1,255	987	1,187	1,167
การก่อสร้างอาคาร	39	39			39	39		
การบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม	20	20			20	20		
การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	5	0	5	0				
การผลิตเคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	39	19			39	19		
การผลิตน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ	20	19			20	19		
การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์	291	264			151	124	140	140
การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร	34	33	9	8	25	25		
การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ	60	60					60	60
การผลิตยานยนต์ รถพ่วงและรถกึ่งพ่วง	40	40					40	40
การผลิตสิ่งทอ	33	33			33	33		
การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	42	20	6	0	16	0	20	20
การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ	48	40			27	19	21	21
การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า	83	16			83	16		
กิจกรรมการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	20	20					20	20
กิจกรรมการบริการสารสนเทศ	83	74			83	74		
งานวิศวกรรมโยธา	39	39			39	39		
ที่พักแรม	300	300					300	300
ไฟฟ้า ก๊าซ ใอน้ำและระบบการปรับอากาศ	235	114	109	48	106	66	20	0

ที่มา: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2559

(7) สถานการณ์แรงงานต่างด้าว – เนื่องจากจังหวัดตราดถือเป็นจังหวัดชายแดน ดังนั้นจึงมีแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานทั้งรูปแบบรับจ้างแบบไป-กลับ หรืออยู่ในระยะเวลาที่กำหนด แต่เนื่องจากจังหวัดตราดเป็นจังหวัดขนาดเล็กและมีลักษณะการใช้แรงงานต่างด้าวตามฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่ เช่น ช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลไม้ ส่งผลให้มีปริมาณงานที่ต้องใช้แรงงานต่างด้าวจำนวนมากในช่วงเวลาดังกล่าว หลังจากทั้งหมดฤดูกาลแรงงานต่างด้าวจะเคลื่อนย้ายไปทำงานในจังหวัดอื่นๆ โดยเฉพาะในภาคตะวันออกที่มีตลาดแรงงานขนาดใหญ่ จังหวัดตราดจึงเปรียบเสมือนจังหวัดทางผ่านที่แรงงานเข้ามาพักพิงหรือทำงานชั่วคราวเพื่อรอการติดต่อจากเครือข่ายในจังหวัดที่มีขนาดของตลาดแรงงานใหญ่กว่าแล้วจะย้ายไปทำงานที่อื่น ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 6.16 ที่พบว่าจำนวนแรงงานต่างด้าวทำงานในจังหวัดตราดมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด นอกจากนี้ตารางที่ 6.17 ยังชี้ให้เห็นว่าชาวกัมพูชาที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือที่มีทั่วประเทศกว่า 2 แสนคนในปี พ.ศ. 2558 แต่ทำงานอยู่ในจังหวัดตราดประมาณ 6 พันราย ซึ่งถือว่ามียังมีจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแรงงานกัมพูชาในประเทศไทยทั้งหมด

ตารางที่ 6.16 จำนวนแรงงานต่างด้าวในจังหวัดตราด จำแนกตามประเภทกฎหมาย

หน่วย: คน

ปี	รวมทั้งสิ้น	เข้าเมืองถูกกฎหมาย						เข้าเมืองผิดกฎหมาย		
		รวมเข้าเมืองถูกกฎหมาย	มาตรา 9				มาตรา 12	รวมเข้าเมืองผิดกฎหมาย	มาตรา 13	
			ตลอดชีพ	ทั่วไป	พิสูจน์สัญชาติ	นำเข้า MOU	ส่งเสริมการลงทุน BOI		ชนกลุ่มน้อย	มติ ครม. 3 สัญชาติ
2554	25,983	4,381	-	219	4,146	14	2	21,602	22	21,580
2555	20,311	10,619	-	236	10,360	21	2	9,692	25	9,667
2556	13,909	13,822	-	286	12,946	588	2	87	87	-
2557	8,227	8,143	-	272	6,626	1,243	2	84	84	-
2558	7,832	7,675	-	271	6,125	1,277	2	157	157	-

ที่มา: สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน

ตารางที่ 6.17 จำนวนแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ 3 สัญชาติในจังหวัดตราด

หน่วย: คน

	รวมทั้งสิ้น	พิสูจน์สัญชาติเดิม					นำเข้าตาม MoU			
		รวม	สัญชาติ			รวม	สัญชาติ			
			เมียนมา	ลาว	กัมพูชา		เมียนมา	ลาว	กัมพูชา	
2557	7,869	6,626	2,791	2	3,833	1,243	-	14	1,229	
2558	7,402	6,125	1,054	30	5,041	1,277	-	23	1,254	

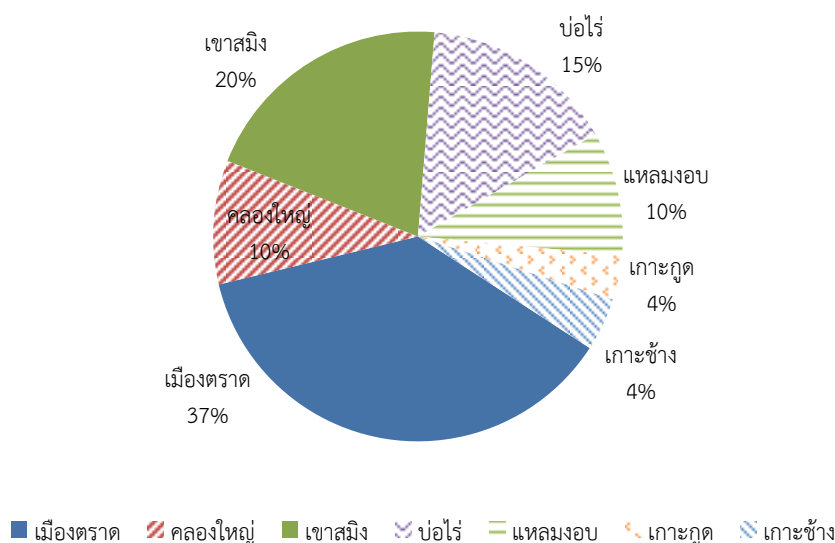
ที่มา: สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน

2) การศึกษา

ข้อมูลล่าสุดในด้านจำนวนโรงเรียนจากข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่าในปีพ.ศ. 2554 จังหวัดตราดมีสถานศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสิ้น 143 แห่ง มีที่ตั้งกระจายอยู่ในอำเภอต่างๆ ดังแผนภาพที่ 6.16 โดยในอำเภอเมืองตราดเป็นอำเภอที่มีสัดส่วนมากที่สุด ขณะที่ในระดับอาชีวศึกษามีจำนวนโรงเรียนภาครัฐและเอกชนรวมทั้งสิ้น 3 แห่ง และไม่มีสถาบันระดับอุดมศึกษา

แผนภาพที่ 6.16 สัดส่วนโรงเรียน จำแนกตามอำเภอ ปี พ.ศ. 2554

หน่วย: ร้อยละ

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เมื่อพิจารณาหลักสูตรการเรียนการสอนที่เปิดในพื้นที่ พบว่า ในระดับอาชีวศึกษามีการเปิดหลักสูตรที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดหลายหลักสูตร อาทิ หลักสูตรอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามยังไม่มี การเปิดสอนหลักสูตรด้านเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลักที่สร้างมูลค่าให้กับจังหวัดมากที่สุด (ตารางที่ 6.18) ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น พบว่าในจังหวัดตราดไม่มีสถาบันอุดมศึกษา แต่มีวิทยาลัยชุมชน จังหวัดตราด โดย 1 ใน 4 ของศูนย์จัดการเรียนการสอนตั้งอยู่ที่โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม ซึ่งเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษ เมื่อพิจารณาหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนแล้ว มีการเปิดในระดับอนุปริญญา 4 สาขา คือ การปกครองท้องถิ่น การศึกษาปฐมวัย การจัดการทั่วไป และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ตารางที่ 6.18 หลักสูตรอาชีวศึกษาในจังหวัดตราด

ชื่อวิทยาลัย	ประเภทวิชา								
	อุตสาหกรรม	พาณิชยกรรม/ บริหารธุรกิจ	ศิลปกรรม	คหกรรม	เกษตรกรรม	ประมง	อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
วิทยาลัยเทคนิคตราด	x	x					x		x
วิทยาลัยสารพัดช่างตราด	x	x					x		
วิทยาลัยการอาชีพบ่อไร่	x	x							

ที่มา: รวบรวมโดยคณะที่ปรึกษา

เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนนักศึกษาจากตารางที่ 6.19 พบว่า แนวโน้มจำนวนนักเรียนนักศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 - 2558 มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า จำนวนประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง หรือการที่นักเรียนในพื้นที่ย้ายไปจังหวัดอื่นๆ ที่มีทางเลือกในสาขาวิชาที่มากกว่า

ตารางที่ 6.19 จำนวนนักเรียนนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้น ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 - 2558

หน่วย: คน

	2554 ¹	2556 ²	2558 ³
ก่อนประถมศึกษา	6,793	6,766	6,490
ประถมศึกษา	18,911	18,871	18,783
มัธยมศึกษาตอนต้น	8,654	8,215	7,974
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,976	4,400	3,795
อาชีวศึกษา ⁴	3,211	2,888	3,443
รวม	41,545	41,140	40,485

หมายเหตุ: (1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตราด อ่างจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(2) ข้อมูลปีการศึกษา 2556 จาก สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อ่างจาก กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าถึงได้ที่ https://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=12416

(3) ข้อมูลภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้าถึงได้ที่ http://www.mis.moe.go.th/mis2015/index.php?option=com_content&view=article&id=141&Itemid=241

(4) ข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ที่มา: รวบรวมโดยคณะที่ปรึกษา

6.3.3 สรุปผลศักยภาพในด้านโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดตราด และพื้นที่ SEZs

จากกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ให้การส่งเสริมในพื้นที่ในจังหวัดตราด ซึ่งประกอบไปด้วย (1) อุตสาหกรรมการเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง (2) กิจการโลจิสติกส์ (3) นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม และ (4) กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมนั้นต้องเป็นไปตามวินิจฉัยของภาครัฐร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ในการจัดตั้งพื้นที่ที่เหมาะสม สำหรับด้านอื่นๆ สามารถสรุปศักยภาพโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- อุตสาหกรรมการเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง: กิจกรรมด้านการเกษตรยังคงถือเป็นกิจกรรมสำคัญของพื้นที่จังหวัดตราด เห็นได้จากสัดส่วนสาขาการผลิตในภาคเกษตรเป็นสาขาที่มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดรองจากสาขาบริการ นอกจากนี้แล้วเมื่อพิจารณาด้านการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพื้นที่ในด้านอุตสาหกรรม พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก เน้นการผลิตขั้นต้นรูปแบบครัวเรือน ที่ไม่ได้ใช้กระบวนการผลิตหรือเทคโนโลยีที่ซับซ้อนมากนัก สอดคล้องกับด้านกำลังแรงงานที่ส่วนใหญ่ยังอยู่ในภาคเกษตร อีกทั้งมีผู้จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนกำลังแรงงานทั้งจังหวัด เมื่อพิจารณาอำเภอคลองใหญ่ที่เป็นพื้นที่ใน SEZs กลับพบว่า อุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่สัดส่วนการลงทุนมากที่สุดและมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่องในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ในด้านการศึกษาพบว่าในพื้นที่จังหวัดมีการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาเพียง 3 แห่ง และไม่มีการสอนด้านเกษตรโดยตรง อย่างไรก็ตามการเข้ามาลงทุนในพื้นที่ SEZs ที่มีพื้นที่ค่อนข้างเล็กอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการผลิต การส่งเสริมพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับ SEZs ในด้านนี้อาจเติบโตได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป

- กิจการโลจิสติกส์: ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากกิจกรรมหนึ่งในพื้นที่ ที่ผ่านมามีจำนวนกำลังแรงงานที่ทำงานด้านนี้ประมาณ 2 – 3 พันคน นอกจากนี้การประกอบกิจการโลจิสติกส์ ส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็ก และการขนส่งสินค้าเป็นการขนส่งผ่านทางท่าเรือ ในขณะที่กิจกรรมด้านคลังสินค้าอันเป็นเป้าหมายหลักยังคงมีอยู่ไม่มาก ส่วนใหญ่จะประกอบกิจการในรูปแบบตัวแทนรับจัดส่งสินค้าและตัวแทนออกของ ตัวแทนดำเนินพิธีการศุลกากร เนื่องจากตราดเป็นจังหวัดที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูง โดยเฉพาะกิจการด้านโลจิสติกส์เป็นกิจการที่

สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมที่จะเข้ามาในพื้นที่ SEZs การเข้ามาลงทุนในกิจการโลจิสติกส์จึงมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง

- กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว: เป็นกิจกรรมเป้าหมายของ SEZs นั้น พบว่า กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ และศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ เป็นกิจกรรมที่มีแนวโน้มที่จะเข้ามาพัฒนาในพื้นที่ SEZs มากที่สุด เนื่องจากจังหวัดตราดมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง เช่น อำเภอเมืองมีที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ น้ำตกสะพานหิน หาดมุกแก้วและหาดทรายแก้ว อำเภอบ่อ มีน้ำตกเขาสัตตไธ เป็นต้นเส้นทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตราดสามารถเชื่อมต่อการท่องเที่ยวจากอำเภอชายฝั่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของอำเภอเกาะช้าง และอำเภอเกาะกูด ในอนาคตมีการวางแผนการท่องเที่ยวเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังประเทศกัมพูชาผ่านเส้นทาง R10 และเชื่อมต่อการท่องเที่ยวทางทะเลกับจังหวัดชายฝั่งของกัมพูชาได้แก่ เกาะกง แกบ กำปอตและพระสีหนุ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดตราด อย่างไรก็ตาม ภาครัฐกิจที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจที่พักและโรงแรม สถานที่จัดการประชุมและสัมมนา ปัจจุบันยังคงมีอยู่อย่างจำกัด อาจไม่สามารถรองรับการเติบโตในอนาคต สำหรับในด้านความพร้อมของกำลังแรงงานนั้น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้ามาจากจังหวัดใกล้เคียง ถึงแม้ว่าจังหวัดตราดมีการเปิดการเรียนการสอนสาขาวิชาด้านการท่องเที่ยวในอาชีวศึกษา แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ จึงจำเป็นต้องใช้แรงงานจากพื้นที่อื่นเข้ามาทดแทน การพัฒนาแรงงานที่จะเข้ามารองรับการขยายตัวของกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการตัดสินใจเข้ามาลงทุนของนักลงทุน

6.4 การวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจในอนาคตที่ส่งผลต่อตลาดแรงงานในพื้นที่ SEZs

6.4.1 การวิเคราะห์บทบาทและฐานเศรษฐกิจของจังหวัดตราด

6.4.1.1 ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธี Location Quotient (LQ)

การวิเคราะห์ใช้ข้อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตราด และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 โดยใช้ปีอ้างอิง พ.ศ. 2545 และแบ่งข้อมูลเป็น 3 ภาคการผลิตหลัก ได้แก่ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ แล้วแบ่งแยกย่อยออกเป็น 29 สาขาของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2546 พ.ศ. 2548 พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2556 โดยเป็นข้อมูลล่าสุดที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ LQ ของจังหวัดตราดเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ตารางที่ 6.20 และ 6.21) พบว่า

ในปี พ.ศ. 2546 สาขาที่จังหวัดตราดมีความชำนาญ (Basis Sector) หรือว่าเป็นสาขาที่มีความสามารถส่งออกคือ 1) สาขาในภาคเกษตร ซึ่งคือการผลิตพืชผัก และการประมง 2) สาขาในภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ สาขาการผลิตหมวดอาหารและเครื่องดื่ม 3) สาขาในภาคบริการทุกสาขา

ในปี พ.ศ. 2548 ในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2552 สาขาที่จังหวัดตราดมีความชำนาญ (Basis Sector) หรือว่าเป็นสาขาที่มีความสามารถส่งออก คือ 1) สาขาในภาคเกษตร ซึ่งคือการผลิตพืชผัก และการประมง 2) สาขาในภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ สาขาการผลิตหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และการก่อสร้าง 3) สาขาในภาคบริการทุกสาขา

ในปี พ.ศ. 2554 ปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 สาขาที่จังหวัดตราดมีความชำนาญ (Basis Sector) หรือว่าเป็นสาขาที่มีความสามารถส่งออก คือ 1) สาขาในภาคเกษตร ซึ่งคือการผลิตพืชผัก และการประมงน้ำจืด 2) สาขาในภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ สาขาการผลิตหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และการก่อสร้าง 3) สาขาในภาคบริการทุกสาขา ยกเว้น กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

โดยสรุป การวิเคราะห์อัตราส่วนที่ตั้ง หรือ Location Quotient (LQ) ทำให้สามารถทราบถึงความชำนาญของสาขาทุกสาขาในจังหวัดตราดเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ประกอบด้วยชลบุรี ระยอง ตราด จันทบุรี) โดยสามารถสรุปได้ว่าจังหวัดตราด มีความสามารถในสาขาใด ซึ่งจากการวิเคราะห์ดังกล่าวเห็นได้ว่า จังหวัดตราดมีความชำนาญที่โดดเด่นในภาคเกษตรและภาคบริการในเกือบทุกสาขาบริการ โดยเป็นสาขาที่จังหวัดตราดมีความชำนาญหรือเป็นสาขาส่งออกในเกือบทุกช่วงเวลาการศึกษา โดยเฉพาะภาคเกษตรกรรม โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด คือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ในกลุ่มทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง รวมทั้งการทำประมงชายฝั่ง แสดงถึงศักยภาพของจังหวัดตราดในการเป็นฐานการผลิตในด้านเกษตรกรรม ส่วนสาขาอุตสาหกรรมที่จังหวัดมีความสามารถในการผลิตชำนาญเป็นพิเศษมาอย่างต่อเนื่อง คือ สาขาการก่อสร้าง ส่วนการผลิตอาหารและเครื่องดื่มได้ลดความสำคัญลงในช่วงที่ผ่านมา ดังนั้นหากได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องก็จะทำให้มีความได้เปรียบมากขึ้นได้จนเป็นฐานการผลิตในอุตสาหกรรมต่อเนื่องทางการเกษตร

ตารางที่ 6.20 ค่า Location Quotient (LQ) ของจังหวัดตราด

ภาคการผลิต	2546	2548	2550	2552	2554	2555	2556
ภาคเกษตรกรรม	7.715	9.684	10.426	10.497	9.825	10.913	10.714
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	4.393	5.382	5.933	5.450	5.462	6.331	6.229
การประมง	18.661	21.508	22.662	20.919	20.139	22.057	23.743
ภาคอุตสาหกรรม	0.081	0.092	0.090	0.094	0.080	0.085	0.103
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.011	0.008	0.007	0.006	0.009	0.009	0.009
การผลิต	0.057	0.054	0.049	0.051	0.041	0.044	0.046
- อาหารและเครื่องดื่ม	1.491	1.494	1.168	1.132	0.797	0.871	0.751
- สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- รองเท้าและเครื่องหนัง	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์	0.089	0.066	0.066	0.043	0.086	0.183	0.190
- กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- ปิโตรเลียม	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	0.001	0.002	0.001	0.006	0.007	0.020	0.017
- ยางและพลาสติก	0.252	0.217	0.207	0.170	0.114	0.080	0.101
- ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ	0.155	0.170	0.170	0.183	0.249	0.233	0.295
- เหล็กและเหล็กกล้า	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- ยานยนต์และชิ้นส่วน	0.041	0.042	0.123	0.109	0.049	0.123	0.073
- อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	0.311	0.309	0.306	0.369	0.348	0.419	0.391
การก่อสร้าง	0.714	1.428	1.589	1.652	1.135	1.270	1.841
ภาคบริการ	1.963	2.031	2.170	1.993	1.810	1.847	1.933
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้	1.647	1.470	1.580	1.794	1.571	1.596	1.393
โรงแรม ภัตตาคาร และ ร้านอาหาร	1.661	2.405	2.650	2.927	2.576	3.199	3.362

ภาคการผลิต	2546	2548	2550	2552	2554	2555	2556
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1.543	1.741	2.492	1.365	1.872	1.969	2.407
การเป็นตัวกลางทางการเงิน	2.382	2.944	2.483	2.246	2.151	2.283	2.245
กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	2.032	1.685	1.792	1.508	0.943	0.746	0.923
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ ประกันสังคมภาคบังคับ	2.390	2.609	2.196	1.791	1.798	1.754	1.468
การศึกษา	4.215	4.669	4.805	4.556	4.181	4.198	4.481
งานด้านสุขภาพ	3.599	3.611	3.457	3.818	3.165	3.341	3.566
กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2.300	2.387	3.018	2.779	2.387	2.391	2.478
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	4.432	3.221	6.469	5.873	2.654	5.745	7.866

ที่มา: คำนวณโดยคณะที่ปรึกษาจากข้อมูล GPP ปี พ.ศ. 2546-2556 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 6.21 สรุปข้อมูลสาขาการผลิตฐานหรือสาขาส่งออกและสาขาการผลิตที่ไม่ใช่ฐานหรือสาขานำเข้าของจังหวัดตราด

ภาคการผลิต	2546	2548	2550	2552	2554	2555	2556
ภาคเกษตรกรรม	E	E	E	E	E	E	E
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	E	E	E	E	E	E	E
การประมง	E	E	E	E	E	E	E
ภาคอุตสาหกรรม	I	I	I	I	I	I	I
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	I	I	I	I	I	I	I
การผลิต	I	I	I	I	I	I	I
- อาหารและเครื่องดื่ม	E	E	E	E	I	I	I
- สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม	I	I	I	I	I	I	I
- รองเท้าและเครื่องหนัง	I	I	I	I	I	I	I
- ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์	I	I	I	I	I	I	I
- กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	I	I	I	I	I	I	I
- ปิโตรเลียม	I	I	I	I	I	I	I
- เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	I	I	I	I	I	I	I
- ยางและพลาสติก	I	I	I	I	I	I	I
- ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ	I	I	I	I	I	I	I
- เหล็กและเหล็กกล้า	I	I	I	I	I	I	I
- ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์	I	I	I	I	I	I	I
- ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	I	I	I	I	I	I	I
- ยานยนต์และชิ้นส่วน	I	I	I	I	I	I	I
- อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	I	I	I	I	I	I	I
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	I	I	I	I	I	I	I
การก่อสร้าง	I	E	E	E	E	E	E
ภาคบริการ	E	E	E	E	E	E	E
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้	E	E	E	E	E	E	E
โรงแรม ภัตตาคาร และ ร้านอาหาร	E	E	E	E	E	E	E
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	E	E	E	E	E	E	E
การเป็นตัวกลางทางการเงิน	E	E	E	E	E	E	E
กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	E	E	E	E	I	I	I
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ ประกันสังคมภาคบังคับ	E	E	E	E	E	E	E
การศึกษา	E	E	E	E	E	E	E
งานด้านสุขภาพ	E	E	E	E	E	E	E
กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	E	E	E	E	E	E	E
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	E	E	E	E	E	E	E

ที่มา: คำนวณโดยคณะที่ปรึกษาจากข้อมูล GPP ปี พ.ศ. 2546-2556 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ: E หมายถึง สาขาการผลิตฐานหรือสาขาส่งออก I หมายถึง สาขาไม่ใช่การผลิตฐานหรือสาขานำเข้า

6.4.1.2 ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธี Economic Base Analysis

การวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตราด โดยใช้ปีอ้างอิง พ.ศ. 2545 และจำแนกข้อมูลออกเป็น 3 ภาคการผลิตหลัก ได้แก่ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ แล้วแบ่งแยกย่อยออกเป็น 29 สาขาของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2546 พ.ศ. 2548 พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2555 และพ.ศ. 2556 โดยเป็นข้อมูลที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากการคำนวณหาค่าตัวคูณทวีคูณเศรษฐกิจ (Base Multiplier) ของจังหวัดตราดพบว่า มูลค่า (รายได้) ของสินค้า (สาขา) ที่ส่งออกของจังหวัดตราด เมื่อนำมาใช้จ่าย (เช่น นำมาซื้อสินค้าที่นำเข้า) จะก่อให้เกิดมูลค่า (รายได้) รวมเป็น 1.035 1.024 1.023 1.026 1.082 1.086 และ 1.094 เท่าตามลำดับ ดังตารางที่ 6.22

ตารางที่ 6.22 ข้อมูลค่าตัวคูณฐานเศรษฐกิจ (Base Multiplier)

หน่วย (ล้านบาท)	2546	2548	2550	2552	2554	2555	2556
มูลค่าในสาขาที่สินค้าส่งออก	17,680	19,398	22,499	22,825	24,493	23,704	22,611
มูลค่ารวม	18,297	19,856	23,017	23,411	26,501	25,742	24,731
ตัวคูณฐานเศรษฐกิจ	1.035	1.024	1.023	1.026	1.082	1.086	1.094

ที่มา: คำนวณโดยคณะที่ปรึกษาจากข้อมูล GPP ปี พ.ศ. 2546-2556 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

6.4.1.3 ผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอน (Shift-share Analysis)

การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอน (Shift-share Analysis) ของพื้นที่นั้น ใช้ข้อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตราด และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ซึ่งใช้ พ.ศ. 2545 เป็นปีอ้างอิง และจำแนกข้อมูลออกเป็น 3 ภาคการผลิตหลัก ได้แก่ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ แล้วแบ่งแยกย่อยออกเป็น 29 สาขาของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2546 พ.ศ. 2548 พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2555 และพ.ศ. 2556 โดยเป็นข้อมูลที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลของการวิเคราะห์ความได้เปรียบทางกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยวิธีการวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอน (Shift-Share Analysis) ของจังหวัดตราดเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เพื่อทราบถึงการเติบโตของจังหวัดเทียบกับภูมิภาคที่แบ่งออกเป็นสามส่วน คือ 1) การเติบโตของภูมิภาค (Regional Share) 2) การเติบโตของสาขาการผลิตในภูมิภาค Proportionality Shift (P-shift) 3) การเติบโตของสาขาในอนุภาคหรือจังหวัด Differential Shift (D-shift) โดยผลการวิเคราะห์นี้จะเปรียบเทียบ 2 ระยะคือ 5 ปี (2551-2556) และ 10 ปี (2546-2556) ดังนี้

1) ระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (ระหว่าง พ.ศ. 2551 – 2556)

จากตารางที่ 6.23 แสดงผลการวิเคราะห์ Shift-Share Analysis ของจังหวัดตราดเทียบกับสาขาการผลิตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 พบว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2551-2556) จังหวัดตราดมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.56 ในขณะที่อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.32 ต่อปี เมื่อวิเคราะห์ค่า Regional Share จะพบว่า ถ้าการเจริญเติบโตของจังหวัดตราดเท่ากับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 แล้ว จังหวัดตราดจะมีส่วนแบ่งการโอน Regional Share เท่ากับ 0.177 โดยมูลค่าการเติบโตเพิ่มขึ้นเท่ากับ 4,267 (24,050*0.177)

เมื่อพิจารณาค่า D-Shift ในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2551-2556) สาขาการผลิตของจังหวัดตราดที่มีการเติบโตมากกว่าการเติบโตในสาขาเดียวกันของภาค หรือเป็นสาขาที่มีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) สูงกว่าสาขาเดียวกันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ค่า D-Shift เป็นบวก) คือ ภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน สาขาการผลิตในหมวดไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์ เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ สาขาการไฟฟ้าและการประปา และสาขาการก่อสร้าง ในภาคบริการ ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม และลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลอื่นๆ

เมื่อพิจารณาค่า P-Shift และ D-Shift ในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2551-2556) พบว่า สาขาที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงที่สุดเนื่องจากเป็นสาขาที่มีการเติบโตในระดับภาค และเป็นสาขาการผลิตที่จังหวัดมีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) สูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ค่า P-Shift และ D-Shift เป็นบวก) คือ ภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ สาขาการผลิตในหมวดผลิตภัณฑ์แร่โลหะ อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ สาขาการไฟฟ้าและการประปา และสาขาการก่อสร้าง ภาคบริการ ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร และการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม

2) ระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (ระหว่าง พ.ศ. 2546 – 2556)

ตารางที่ 6.24 แสดงผลการวิเคราะห์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2546-2556) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 5.68 ต่อปี ส่วนอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดตราดต่ำกว่าระดับภาค โดยมีค่าเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 3.06 เมื่อวิเคราะห์ค่า Regional Share พบว่า ถ้าการเจริญเติบโตของจังหวัดตราดเท่ากับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 แล้ว จังหวัดตราดจะมีส่วนแบ่งการโอน Regional Share เท่ากับ 0.738 โดยมูลค่าการเติบโตเพิ่มขึ้นเท่ากับ 13,498 ($18,297 \times 0.738$)

เมื่อพิจารณาค่า D-Shift ในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2546-2556) สาขาการผลิตของจังหวัดตราดที่มีการเติบโตมากกว่าการเติบโตในสาขาเดียวกันของภาค หรือเป็นสาขาที่มีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) สูงกว่าสาขาเดียวกันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ค่า D-Shift เป็นบวก) คือ ภาคเกษตร ได้แก่ เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ สาขาการผลิตในหมวดไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์ เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ ยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ และสาขาการก่อสร้าง ในภาคบริการ ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม และลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลอื่นๆ

เมื่อพิจารณาค่า D-Shift ในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2546-2556) สาขาการผลิตของจังหวัดตราดที่มีการเติบโตมากกว่าการเติบโตในสาขาเดียวกันของภาค หรือเป็นสาขาที่มีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) สูงกว่าสาขาเดียวกันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ค่า D-Shift เป็นบวก) คือ ภาคเกษตร ได้แก่ เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ สาขาการผลิตในหมวดไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์ เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ ยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ และสาขาการก่อสร้าง ในภาคบริการ ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม และลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลอื่นๆ

3) ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของจังหวัดตราดในช่วง 5 - 10 ปีที่ผ่านมา (ระหว่าง พ.ศ. 2546 – 2556)

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว หากพิจารณาการเจริญเติบโตในช่วง 5-10 ปี สาขาที่มีศักยภาพสูงในภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ สาขาการผลิตในหมวดผลิตภัณฑ์แร่โลหะ ยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ และภาคบริการ ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร และการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม

ดังนั้น จังหวัดตราดควรจะมีการพัฒนาในสาขาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมหนัก และภาคการค้าบริการ ให้มากขึ้นเนื่องจากสามารถเติบโตได้และมีศักยภาพในการพัฒนาสูงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ในช่วง 10 ปี และ 5 ปีที่ผ่านมา (ตารางที่ 6.25)

ตารางที่ 6.23 การแจกแจงสาขาเศรษฐกิจในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2551-56) และ 10 ปี (พ.ศ. 2546-56)

ภาคเศรษฐกิจ	กลุ่ม Winner		กลุ่ม Mix Winner		กลุ่ม Mix Losers		กลุ่ม Losers	
	5 ปี	10 ปี	5 ปี	10 ปี	5 ปี	10 ปี	5 ปี	10 ปี
ภาคเกษตรกรรม								
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้						X	X	
การประมง							X	X
ภาคอุตสาหกรรม								
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน					X			X
การผลิต				X			X	
- อาหารและเครื่องดื่ม			X	X				
- สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม								
- รองเท้าและเครื่องหนัง								
- ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์					X	X		
- กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ								
- ปิโตรเลียม								
- เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี								
- ยางและพลาสติก			X	X				
- ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ	X	X						
- เหล็กและเหล็กกล้า								
- ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์								
- ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์								
- ยานยนต์และชิ้นส่วน		X	X					
- อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	X	X						
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	X			X				
การก่อสร้าง	X					X		
ภาคบริการ								
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้							X	X
โรงแรม ภัตตาคาร และร้านอาหาร	X	X						
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	X	X						
การเป็นตัวกลางทางการเงิน			X	X				
กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ			X	X				
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ ประกันสังคมภาคบังคับ			X	X				
การศึกษา			X					X
งานด้านสุขภาพ			X	X				
กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ			X					X

หมายเหตุ: กลุ่ม Winner มีค่า D-Shift และ P-Shift เป็นบวกทั้งคู่

กลุ่ม Mix Winner มีค่า D-shift เป็นบวก และ P-Shift เป็นลบ

กลุ่ม Mix Losers มีค่า D-shift เป็นลบ และ P-Shift เป็นบวก

กลุ่ม Losers มีค่า D-shift และ P-Shift เป็นลบทั้งคู่

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษา

ตารางที่ 6.24 การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอนของจังหวัดตราดเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ช่วง 5 ปี (พ.ศ.2551 - พ.ศ.2556)

ภาคการผลิต	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2					จังหวัดตราด					การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอน		
	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตรา เติบโต	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตรา เติบโต	Regional Share	P-Shift	D-Shift
	2551	2556	2551	2556		2551	2556	2551	2556				
รวม	1,210,954	1,425,818	100.00%	100.00%	3.32%	24,050	24,731	100.00%	100.00%	0.56%	0.177	0.0000	-0.149
ภาคเกษตรกรรม	63,599	65,512	5.25%	4.59%	0.59%	12,902	12,175	53.65%	49.23%	-1.15%	0.177	-0.147	-0.086
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	45,714	48,733	3.78%	3.42%	1.29%	5,491	5,265	0.45%	21.29%	-0.84%	0.177	-0.111	-0.107
การประมง	17,885	16,779	1.48%	1.18%	-1.27%	7,411	6,910	0.61%	27.94%	-1.39%	0.177	-0.239	-0.006
ภาคอุตสาหกรรม	910,992	1,041,331	75.23%	73.03%	2.71%	1,755	1,863	0.14%	7.53%	1.20%	0.177	-0.034	-0.082
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	141,440	161,722	11.68%	11.34%	2.72%	18	25	0.00%	0.10%	6.79%	0.177	-0.034	0.245
การผลิต	692,029	778,937	57.15%	54.63%	2.39%	831	620	0.07%	2.51%	-5.69%	0.177	-0.052	-0.379
- อาหารและเครื่องดื่ม	24,006	32,698	1.98%	2.29%	6.38%	674	426	0.06%	1.72%	-8.78%	0.177	0.185	-0.730
- สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม	9,214	12,229	0.76%	0.86%	5.83%			0.000%	0.00%	0.00%	0.177	0.150	
- รองเท้าและเครื่องหนัง	5,016	5,214	0.41%	0.37%	0.78%			0.00%	0.00%	0.00%	0.177	-0.138	
- ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์	3,783	4,409	0.31%	0.31%	3.11%	3	15	0.000%	0.06%	34.71%	0.177	-0.012	3.270
- กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	2,822	3,747	0.23%	0.26%	5.83%			0.00%	0.00%	0.00%	0.177	0.150	
- ปิโตรเลียม	100,211	100,075	8.28%	7.02%	-0.03%			0.00%	0.00%	0.00%	0.177	-0.179	
- เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	42,457	33,818	3.51%	2.37%	-4.45%	3	10	0.00%	0.04%	29.04%	0.177	-0.381	2.781
- ยางและพลาสติก	17,418	39,730	1.44%	2.79%	17.93%	69	69	0.006%	0.28%	0.09%	0.177	1.104	-1.276
- ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ	6,435	9,229	0.53%	0.65%	7.48%	22	47	0.002%	0.19%	16.84%	0.177	0.257	0.743
- เหล็กและเหล็กกล้า	25,575	24,619	2.11%	1.73%	-0.76%			0.0000%	0.00%	0.00%	0.177	-0.215	
- ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์	5,977	17,292	0.49%	1.21%	23.67%			0.00%	0.00%	0.00%	0.177	1.715	
- ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	110,530	80,890	9.13%	5.67%	-6.05%			0.00%	0.00%	0.00%	0.177	-0.446	
- ยานยนต์และชิ้นส่วน	24,844	40,709	2.05%	2.86%	10.38%	59	52	0.005%	0.21%	-2.69%	0.177	0.461	-0.766
- อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	313,741	374,279	25.91%	26.25%	3.59%	1	2	0.000%	0.01%	9.15%	0.177	0.016	0.357
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	60,527	79,383	5.00%	5.57%	5.57%	389	538	0.03%	2.18%	6.70%	0.177	0.134	0.072
การก่อสร้าง	16,996	21,289	1.40%	1.49%	4.61%	517	680	0.04%	2.75%	5.63%	0.177	0.075	0.063
ภาคบริการ	236,363	318,975	19.52%	22.37%	6.18%	9,393	10,693	0.78%	43.24%	2.63%	0.177	0.172	-0.211
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม	88,840	93,944	7.34%	6.59%	1.12%	2,754	2,270	0.23%	9.18%	-3.79%	0.177	-0.120	-0.233

ภาคการผลิต	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2					จังหวัดตราด					การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอน		
	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตราเติบโต	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตราเติบโต	Regional Share	P-Shift	D-Shift
	2551	2556	2551	2556		2551	2556	2551	2556				
โรงแรม ภัตตาคาร และ ร้านอาหาร	19,251	30,537	1.59%	2.14%	9.67%	1,054	1,781	0.09%	7.20%	11.06%	0.177	0.409	0.103
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	46,620	58,514	3.85%	4.10%	4.65%	1,923	2,443	0.16%	9.88%	4.90%	0.177	0.078	0.015
การเป็นตัวกลางทางการเงิน	12,438	20,593	1.03%	1.44%	10.61%	571	802	0.05%	3.24%	7.03%	0.177	0.478	-0.251
กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมทางธุรกิจ	28,298	58,515	2.34%	4.10%	15.64%	836	937	0.07%	3.79%	2.31%	0.177	0.890	-0.947
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	22,298	32,713	1.84%	2.29%	7.97%	805	833	0.07%	3.37%	0.69%	0.177	0.290	-0.432
การศึกษา	8,338	10,254	0.69%	0.72%	4.22%	784	797	0.06%	3.22%	0.33%	0.177	0.052	-0.213
งานด้านสุขภาพ	7,143	9,555	0.59%	0.67%	5.99%	467	591	0.04%	2.39%	4.82%	0.177	0.160	-0.072
กิจกรรมการบริการชุมชน บริการส่วนบุคคล	2,394	3,793	0.20%	0.27%	9.64%	135	163	0.01%	0.66%	3.84%	0.177	0.407	-0.377
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลอื่นๆ	743	557	0.06%	0.04%	-5.60%	64	76	0.01%	0.31%	3.50%	0.177	-0.428	0.438

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษาโดยใช้ฐานข้อมูล GRP ปี พ.ศ. 2546-2556 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 6.25 การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอนของจังหวัดตราดเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ช่วง 10 ปี (พ.ศ.2546 - พ.ศ.2556)

ภาคเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2					จังหวัดตราด					การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอน		
	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตรา เติบโต	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตรา เติบโต	Regional Share	P-Shift	D-Shift
	2546	2556	2546	2556		2546	2556	2546	2556				
รวม	820,510	1,425,818	100.00%	100.00%	5.68%	18,297	24,731	100.00%	100.00%	3.06%	0.738	0.000	-0.386
ภาคเกษตรกรรม	57,816	65,512	7.05%	4.59%	1.26%	9,947	12,175	54.36%	49.23%	2.04%	0.738	-0.605	0.091
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	44,354	48,733	5.41%	3.42%	0.95%	4,345	5,265	23.75%	21.29%	1.94%	0.738	-0.639	0.113
การประมง	13,462	16,779	1.64%	1.18%	2.23%	5,602	6,910	30.62%	27.94%	2.12%	0.738	-0.491	-0.013
ภาคอุตสาหกรรม	596,422	1,041,331	72.69%	73.03%	5.73%	1,073	1,863	5.87%	7.53%	5.67%	0.738	0.008	-0.010
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	98,120	161,722	11.96%	11.34%	5.12%	23	25	0.13%	0.10%	0.84%	0.738	-0.090	-0.561
การผลิต	444,971	778,937	54.23%	54.63%	5.76%	564	620	3.08%	2.51%	0.95%	0.738	0.013	-0.651
- อาหารและเครื่องดื่ม	13,706	32,698	1.67%	2.29%	9.08%	456	426	2.49%	1.72%	-0.68%	0.738	0.648	-1.452
- สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม	7,016	12,229	0.86%	0.86%	5.71%			0.00%	0.00%	0.00%	0.738	0.005	
- รองเท้าและเครื่องหนัง	5,052	5,214	0.62%	0.37%	0.32%			0.00%	0.00%	0.00%	0.738	-0.706	
- ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และเฟอร์นิเจอร์	3,513	4,409	0.43%	0.31%	2.30%	7	15	0.04%	0.06%	7.65%	0.738	-0.483	0.834
- กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	1,685	3,747	0.21%	0.26%	8.32%			0.00%	0.00%	0.00%	0.738	0.486	
- ปิโตรเลียม	108,102	100,075	13.18%	7.02%	-0.77%			0.00%	0.00%	0.00%	0.738	-0.812	
- เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	31,286	33,818	3.81%	2.37%	0.78%	0	10	0.00%	0.04%	35.81%	0.738	-0.657	20.266
- ยางและพลาสติก	12,651	39,730	1.54%	2.79%	12.12%	71	69	0.39%	0.28%	-0.26%	0.738	1.403	-2.166
- ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ	4,293	9,229	0.52%	0.65%	7.95%	15	47	0.08%	0.19%	12.31%	0.738	0.412	1.042
- เหล็กและเหล็กกล้า	24,436	24,619	2.98%	1.73%	0.07%			0.00%	0.00%	0.00%	0.738	-0.730	
- ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์	4,423	17,292	0.54%	1.21%	14.61%			0.00%	0.00%	0.00%	0.738	2.172	
- ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	35,381	80,890	4.31%	5.67%	8.62%			0.00%	0.00%	0.00%	0.738	0.549	
- ยานยนต์และชิ้นส่วน	16,070	40,709	1.96%	2.86%	9.74%	15	52	0.08%	0.21%	13.55%	0.738	0.795	1.031
- อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	177,356	374,279	21.62%	26.25%	7.75%	1	2	0.00%	0.01%	11.18%	0.738	0.373	0.776
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	40,455	79,383	4.93%	5.57%	6.97%	281	538	1.54%	2.18%	6.71%	0.738	0.225	-0.048
การก่อสร้าง	12,876	21,289	1.57%	1.49%	5.16%	205	680	1.12%	2.75%	12.74%	0.738	-0.084	1.664

ภาคเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2					จังหวัดตราด					การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการโอน		
	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตราเติบโต	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)		สัดส่วน (ร้อยละ)		อัตราเติบโต	Regional Share	P-Shift	D-Shift
	2546	2556	2546	2556		2546	2556	2546	2556				
ภาคบริการ	166,272	318,975	20.26%	22.37%	6.73%	7,277	10,693	39.77%	43.24%	3.92%	0.738	0.181	-0.449
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม	64,398	93,944	7.85%	6.59%	3.85%	2,365	2,270	12.93%	9.18%	-0.41%	0.738	-0.279	-0.499
โรงแรม ภัตตาคาร และ ร้านอาหาร	14,336	30,537	1.75%	2.14%	7.85%	531	1,781	2.90%	7.20%	12.86%	0.738	0.392	1.224
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	31,495	58,514	3.84%	4.10%	6.39%	1,084	2,443	5.92%	9.88%	8.46%	0.738	0.120	0.396
การเป็นตัวแทนทางการเงิน	9,395	20,593	1.15%	1.44%	8.16%	499	802	2.73%	3.24%	4.86%	0.738	0.454	-0.585
กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมทางธุรกิจ	14,231	58,515	1.73%	4.10%	15.19%	645	937	3.53%	3.79%	3.80%	0.738	2.374	-2.659
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	17,692	32,713	2.16%	2.29%	6.34%	943	833	5.15%	3.37%	-1.23%	0.738	0.111	-0.966
การศึกษา	6,734	10,254	0.82%	0.72%	4.29%	633	797	3.46%	3.22%	2.33%	0.738	-0.215	-0.264
งานด้านสุขภาพ	4,921	9,555	0.60%	0.67%	6.86%	395	591	2.16%	2.39%	4.11%	0.738	0.204	-0.445
กิจกรรมการบริการชุมชน บริการส่วนบุคคล	2,554	3,793	0.31%	0.27%	4.03%	131	163	0.72%	0.66%	2.21%	0.738	-0.253	-0.241
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลอื่นๆ	516	557	0.06%	0.04%	0.77%	51	76	0.28%	0.31%	4.07%	0.738	-0.658	0.411

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษาโดยใช้ฐานข้อมูล GRP ปี พ.ศ. 2546-2556 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

6.4.1.4 สรุปผลการวิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมถึงบทบาทและฐานเศรษฐกิจในภาพรวม

จากผลการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่จังหวัดด้วยวิธีการ Location Quotient และ Shift-Share Analysis ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ภาคเศรษฐกิจที่โดดเด่นของจังหวัดตราด คือ ภาคเกษตรกรรม ในที่นี้คือการผลิตยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ และการประมงน้ำเค็มและน้ำจืด รวมทั้งอุตสาหกรรมการผลิตต่อเนื่องในหมวดการแปรรูปสินค้าเกษตร อาหารและเครื่องดื่ม และภาคบริการ ได้แก่ บริการขนส่ง คมนาคม โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว โรงแรม และภัตตาคาร ซึ่งล้วนเป็นภาคการผลิตและบริการพื้นฐานที่สำคัญในการเป็นพื้นที่ SEZs ในการผลิตเพื่อการส่งออกและเป็นศูนย์โลจิสติกส์กระจายสินค้าเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านของจังหวัดในอนาคต ดังนั้น จังหวัดจึงควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาในภาคการผลิตและบริการที่จังหวัดมีศักยภาพดังกล่าวเป็นหลัก โดยเฉพาะภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ที่เป็นแหล่งรายได้ของคนตราด จึงควรพัฒนาผลิตภาพการผลิตให้สูงขึ้นโดยการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมากขึ้นในสินค้าเกษตรที่จังหวัดเข้มแข็ง ยกกระดับให้จังหวัดตราดเป็นฐานการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเกษตรและประมง ภายใต้นโยบายการเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในการผลิตเพื่อส่งออก โดยเชื่อมโยงโครงข่ายการผลิตกับจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคในการสนับสนุนทางด้านวัตถุดิบรวมทั้งการเชื่อมโยงวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้นผ่านการเปิดเสรีค้าการลงทุนด้วย

สำหรับในภาคบริการ บริการขนส่ง คมนาคม และโลจิสติกส์ โรงแรมและภัตตาคาร และบริการเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ถือเป็นสาขาที่สร้างรายได้ให้แก่คนในพื้นที่และเป็นสาขาที่สามารถเร่งให้เกิดการพัฒนาเมืองและพื้นที่ทางเศรษฐกิจ และดึงประชากรเข้าสู่พื้นที่ได้มาก ผ่านความได้เปรียบเชิงพื้นที่ของจังหวัดในการมีเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดและภูมิภาคต่างๆ ในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งโครงข่ายถนนและการขนส่งระบบรางในอนาคต สอดคล้องกับการวางกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดตราดในเรื่องกิจการโลจิสติกส์และกิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ภาคบริการของจังหวัดจึงควรได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและนำฐานความรู้เข้ามาปรับใช้มากขึ้นเพื่อให้เกิดบริการที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

6.4.2 การคาดประมาณแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

1) แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจระดับประเทศและระดับภาค

จากการทบทวนโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดในหัวข้อ 6.3.1 ที่แสดงให้เห็นผลจากการศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดตราดในการเป็นแหล่งผลิตอาหารและพื้นที่รองรับความเจริญการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมและการค้าบริการเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ตราดจึงมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ได้รับอานิพลค่อนข้างมากจากการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศ และเศรษฐกิจภาคตะวันออก ทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศจึงเป็นปัจจัยชี้แนะที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการขยายตัวเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งมีแนวโน้ม (Linear Trend) เพิ่มขึ้นจากทิศทางในอดีตที่ผ่านมาดังแสดงให้เห็นในแผนภาพที่ 6.10

เมื่อพิจารณาการขยายตัวในระดับประเทศและระดับภาค เพื่อเป็นกรอบทิศทางการขยายตัวของจังหวัดตราด แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจระดับประเทศและระดับภาคขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก และภายในประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระยะ

(1) การขยายตัวระยะสั้น

ปัจจัยสำคัญด้านความผันผวนทางเศรษฐกิจในระยะสั้น เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก กิจกรรมเศรษฐกิจในประเทศ การผลิต การบริโภค การลงทุน นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆ จะกำหนดทิศทางเศรษฐกิจในระยะ 3-5 ปี ความผันผวนระยะสั้นประกอบด้วย

- การขยายตัวของการส่งออกมีข้อจำกัดจากการฟื้นตัวอย่างล่าช้าของเศรษฐกิจโลกและการลดลงของราคาสินค้าส่งออก
- มีการเดินหน้าโครงการลงทุนของรัฐ และมีการเบิกจ่ายงบลงทุนตามเป้า
- การลงทุนของเอกชน เนื่องจากการชะลอการลงทุนก่อนหน้านี้ ทำให้การกลับมาลงทุนเพิ่มเติมต้องมีการทบทวนและใช้เวลามากกว่า
- การใช้จ่ายของประชาชนเริ่มฟื้นตัวและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวตามเศรษฐกิจส่วนรวม
- จำนวนนักท่องเที่ยวฟื้นตัวอย่างช้าๆ ตามเศรษฐกิจโลก และความเชื่อมั่นต่อสถานการณ์ทางการเมืองของไทย

(2) การขยายตัวระยะปานกลางถึงระยะยาว

โครงสร้างตามธรรมชาติ หรือโครงสร้างตามแนวโน้มเดิมของประเทศ ที่โครงสร้างใหญ่ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี แรงงาน การศึกษา และทรัพยากรธรรมชาติ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดอนาคตเศรษฐกิจของประเทศ โดยในระยะสั้นถึงปานกลางในช่วง 5-10 ปี โครงสร้างดังกล่าวจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ส่วนในระยะยาว มากกว่า 10 ปีขึ้นไป แนวโน้มเดิมตามธรรมชาติเริ่มเป็นสิ่งที่คาดเดาได้ยากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงเร็ว เช่น เทคโนโลยี หรือแม้แต่เรื่องที่เป็นโครงสร้างใหญ่อื่นๆ เช่น การอพยพย้ายถิ่น รูปแบบการค้าระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

โครงสร้างการผลิตที่แบ่งตามกลุ่มภาคการผลิตใหญ่ 3 ภาคการผลิต คือ ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ มีข้อสังเกตจากหลายๆ ประเทศในอดีตและประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่สูงในปัจจุบัน คือ ภาคการเกษตรจะมีสัดส่วนลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนภาคอุตสาหกรรมและบริการมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น โดยในระยะแรกภาคอุตสาหกรรมจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเร็วกว่า แต่พอถึงระดับการพัฒนาหนึ่ง ภาคบริการจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเร็วกว่า และมักจะเพิ่มขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง

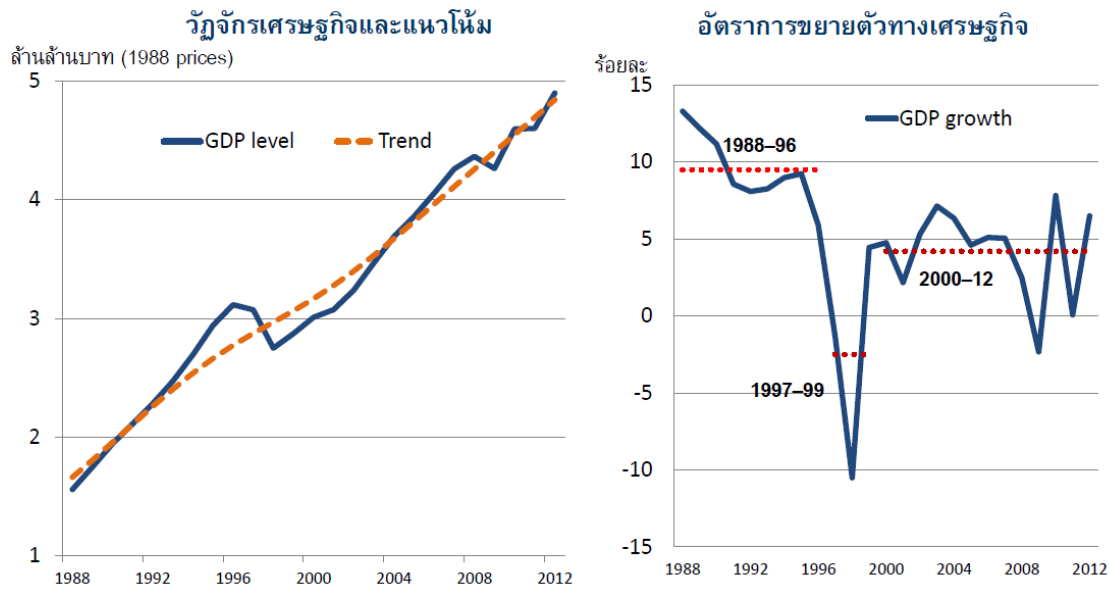
การขยายตัวในระยะยาวจึงขึ้นกับการดำเนินนโยบายของภาครัฐ ในการเกื้อหนุนการขยายตัวตามศักยภาพของประเทศ เช่น การปรับโครงสร้างและคุณภาพของประชากรไทยในระยะยาว ความสามารถในการเลือกและปรับใช้เทคโนโลยีของระบบเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มผลิตภาพในการผลิต รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในการบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่ได้วางไว้

ปัจจัยและข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจไทยยังคงขับเคลื่อนด้วยการส่งออกของภาคเอกชนเป็นหลัก และเสริมด้วยการลงทุนจากภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะในเรื่องของการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านโครงสร้างเศรษฐกิจคือการเพิ่มความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศโดยเป็นผลจากการเปิดเสรีการค้ามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลจากความตกลงการค้าทวิภาคี (FTA) การรวมเป็นประชาคมอาเซียน การเจรจาการค้าในระดับภูมิภาค หรือแม้กระทั่งความก้าวหน้าของการเปิดเสรีการค้าพหุภาคีในเวทีของ WTO

- เทคโนโลยีหลักที่เป็นตัวขับเคลื่อนประสิทธิภาพการผลิตของประเทศยังคงเป็นเทคโนโลยีที่นำเข้าเป็นหลัก มีผลทำให้การนำเข้าเทคโนโลยี (ในรูปของสินค้าทุนที่ไทยผลิตเองไม่ได้) ยังอยู่ในระดับสูง และคาดว่าจะสูงกว่ารายรับจากการส่งออก ทำให้การเพิ่มผลิตภาพการผลิตของประเทศไทยยังไม่สามารถทำได้เท่าที่ควร
- คุณภาพของแรงงานไทยอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อไปสู่การปรับขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นผลจากการระดับการศึกษาเฉลี่ยที่กำลังขยับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตามการเร่งตัวของ การขยายตัวของโอกาสทางการศึกษาในระยะ 10-15 ปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ระดับประสิทธิภาพของแรงงานไทยจะยังไม่สามารถเทียบเคียงกับประเทศเพื่อนบ้านที่พัฒนาไปก่อนหน้าไทย เช่น มาเลเซีย เกาหลีใต้ได้ แต่ระยะห่างจะมีแนวโน้มแคบลงรวดเร็วกว่าในอดีต
- แรงงานจะยังคงอพยพเข้าสู่แหล่งงานนอกภาคการเกษตรอย่างถาวรในจำนวนที่มากขึ้น (แทนที่จะเป็นการอพยพตามฤดูกาลเช่นในอดีต) หลังจากที่มีการหยุดชะงักลงระดับหนึ่งในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีผลทำให้สัดส่วนประชากรในเขตเมืองเพิ่มขึ้น พร้อมกับการขยายตัวของพื้นที่เขตเมืองจากการยกระดับขึ้นเป็นเขตเทศบาลของพื้นที่ชนบทเดิม
- การค้าชายแดนจะขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สปป. ลาว กัมพูชา จะมีการขยายตัวของเศรษฐกิจในอัตราเร่ง เพราะได้รับอานิสงส์จากความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จีน และเวียดนาม และแม้แต่ประเทศเมียนมาเองก็จะมี การขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่น่าพอใจ โดยส่วนหนึ่งเป็นเพราะเริ่มจากฐานการพัฒนาที่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ค่อนข้างมาก และยังได้ประโยชน์จากรายได้ค่าแรงงานที่เข้ามาทำงานใน ประเทศไทยและจีน ความศีกศึกษทางเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนของไทยที่เป็นจุด แลกเปลี่ยนสินค้าจึงน่าจะมีความยั่งยืนและคาดว่าจะมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ จังหวัดโดยรวมของประเทศด้วย
- แนวโน้มสังคมผู้สูงอายุและอัตราการเกิดที่ลดลงของประชากรไทย จะทำให้ไทยประสบ ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน
- การพึ่งพาอุตสาหกรรมเป็นหลักและการขยายตัวของเมือง ทำให้เกิดแรงกดดันในการทำลาย ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในทุกสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสาขาเกษตรและการท่องเที่ยวซึ่งอาศัยอยู่บนฐานของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นสำคัญ
- โครงสร้างราคาพลังงานที่ไม่เหมาะสม มีผลต่อประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และการปรับใช้ พลังงานทดแทนของประเทศ เป็นข้อจำกัดในการลดต้นทุนและเพิ่มผลิตภาพการผลิตของ ประเทศ
- วิกฤติเศรษฐกิจและการเมืองในระยะที่ผ่านมา รวมทั้งภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น เป็นตัว ุจรังการพัฒนาของไทย ให้มีการเติบโตที่ช้าลง โดยเฉพาะ 10 ปี ที่ผ่านมา (แผนภาพที่ 6.17)

แผนภาพที่ 6.17 วัฏจักรเศรษฐกิจไทยในกว่าสองทศวรรษที่ผ่านมา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากปัจจัยโครงสร้างเศรษฐกิจและข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังกล่าวนี้อาจสรุปได้ว่า สามารถสร้างภาพสถานการณ์การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สามารถไปได้ใน 3 ภาพสถานการณ์ ดังนี้

(1) การเติบโตตามแนวโน้มปกติเดิม คือ เศรษฐกิจประเทศพึ่งพิงการผลิตและการส่งออกของภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยมีภาคบริการและภาคเกษตรมีบทบาทรองลงมาเป็นลำดับในระดับผลิตภาพการผลิตเดิม ตัวกำหนดที่สำคัญคือ การลงทุนภาครัฐและภาคเอกชนที่กำหนดให้ขยายตัวตามแนวโน้มเดิมที่ผ่านมา อยู่ที่ประมาณร้อยละ 5-6 ต่อปี และการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 ต่อปี

(2) การเติบโตโดยมุ่งเน้นไปที่สาขาเศรษฐกิจที่มีผลิตภาพสูง คือ เศรษฐกิจประเทศจะถูกขับเคลื่อนด้วยการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก โดยมีการขยายตัวของภาคเกษตรและบริการรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ตัวกำหนดสำคัญคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ทั้งการปรับปรุงกระบวนการผลิต การปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน การลงทุนภาครัฐสามารถดำเนินตามโครงการขนาดใหญ่ที่ได้วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถขยายตัวได้ประมาณร้อยละ 10-25 และการส่งออกขยายตัวได้ร้อยละ 5 ต่อปี

(3) การเติบโตโดยการเพิ่มผลิตภาพในแต่ละสาขาเศรษฐกิจไปพร้อมๆ กันอย่างสมดุลทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ตัวกำหนดสำคัญคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในทุกๆ ภาคการผลิต การลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนขยายตัวเร็วขึ้นประมาณร้อยละ 11-28 สมดุลกับการส่งออกที่ขยายตัวเร็วขึ้นร้อยละ 7 ต่อปี จากคุณภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มของทุกภาคการผลิต

การพัฒนาในแต่ละแนวทางให้ผลลัพธ์ในการพัฒนาแตกต่างกัน และต้องการทรัพยากรในการพัฒนาทั้งด้านการเงิน แรงงาน ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม และบทบาทภาครัฐและสถาบันที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่ไม่เหมือนกัน โดยผลการประมาณการเศรษฐกิจจากแบบจำลองทางเศรษฐกิจที่จัดทำขึ้น พบว่า กรณีการขยายตัวตามแนวโน้มเดิม เศรษฐกิจจะขยายตัวประมาณร้อยละ 2.98-3.99 ส่วนกรณีการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก เศรษฐกิจจะขยายตัวสูงกว่ากรณีแนวโน้มเดิม เศรษฐกิจจะขยายตัวได้ถึงร้อยละ 4.59 โดยจะมีการชะลอตัวลงในช่วงท้ายของการประมาณการ ส่วนกรณีการพัฒนาที่สมดุลในทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เศรษฐกิจจะมีการขยายตัวได้ถึงร้อยละ 5.43 ซึ่งจะเป็นการขยายตัวที่ต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว (ตารางที่ 6.26)

ตารางที่ 6.26 อัตราการขยายตัวของประเทศ ตามภาพสถานการณ์ต่างๆ

(ร้อยละ)	2555	2556	2557	2558	2559	2560-2562	2563-2567	2568-2577
กรณีแนวโน้มเดิม								
ภาคเกษตร	3.38	0.35	0.25	0.71	3.18	3.01	3.10	3.08
ภาคอุตสาหกรรม	7.36	1.34	-0.60	1.94	2.99	3.89	4.22	4.22
ภาคบริการ	8.41	4.52	1.97	3.95	3.41	3.92	4.03	3.95
รวม	7.32	3.01	0.90	2.98	3.24	3.85	4.03	3.99
กรณีการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก								
ภาคเกษตร				0.71	3.18	3.56	3.50	3.49
ภาคอุตสาหกรรม				1.94	2.99	4.87	4.81	4.80
ภาคบริการ				3.95	3.41	4.54	4.38	4.34
รวม				2.98	3.24	4.59	4.48	4.46
กรณีการเพิ่มผลิตภาพในทุกสาขาเศรษฐกิจ								
ภาคเกษตร				0.71	3.18	3.50	3.88	4.07
ภาคอุตสาหกรรม				1.94	2.99	5.83	5.92	6.07
ภาคบริการ				3.95	3.41	4.36	4.87	5.10
รวม				2.98	3.24	4.84	5.20	5.43

ที่มา : จากการคำนวณของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ตารางที่ 6.27 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) กรณีภาพสถานการณ์ต่างๆ

(ล้านบาท)	2555	2556	2557	2558	2559	2562	2567	2577
กรณีแนวโน้มเดิม								
ภาคเกษตร	656,018	661,306	665,786	670,513	691,835	756,202	880,824	1,193,211
ภาคอุตสาหกรรม	3,362,632	3,408,964	3,397,937	3,463,857	3,567,426	4,000,345	4,917,783	7,434,983
ภาคบริการ	4,910,899	5,113,947	5,201,988	5,407,467	5,591,806	6,275,371	7,644,857	11,259,844
รวม	8,929,549	9,184,217	9,265,711	9,542,265	9,851,067	11,031,918	13,443,464	19,888,038
กรณีการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก								
ภาคเกษตร				670,513	691,835	768,385	912,777	1,286,815
ภาคอุตสาหกรรม				3,463,857	3,567,426	4,114,028	5,202,330	8,316,391
ภาคบริการ				5,407,467	5,591,806	6,389,037	7,916,662	12,102,887
รวม				9,542,265	9,851,067	11,271,450	14,031,769	21,706,093
กรณีการเพิ่มผลิตภาพในทุกสาขาเศรษฐกิจ								
ภาคเกษตร				670,513	691,835	766,976	927,853	1,383,252
ภาคอุตสาหกรรม				3,463,857	3,567,426	4,227,754	5,636,290	10,162,484
ภาคบริการ				5,407,467	5,591,806	6,355,393	8,059,510	13,257,049
รวม				9,542,265	9,851,067	11,350,123	14,623,654	24,802,785

ที่มา : จากการคำนวณของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

อ้างอิงจากผลการคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับภาค ที่จะมีการรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจดังกล่าว จากบทบาทของภาคตะวันออกที่เป็นเมืองรองรับด้านอุตสาหกรรมและเป็นเครือข่ายการขนส่งเชื่อมโยงการค้าชายแดน ประกอบกับปัจจัยพื้นฐานและศักยภาพทางการพัฒนาของภาค สามารถคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคตของภาคตะวันออกได้ คือ กรณีแนวโน้มเดิม เศรษฐกิจขยายตัวประมาณร้อยละ 2.81-3.39 กรณีการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก เศรษฐกิจจะขยายตัวสามารถมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 5.74 และกรณีการเพิ่มผลิตภาพในทุกสาขาเศรษฐกิจ เศรษฐกิจจะสามารถขยายตัวได้ในระดับร้อยละ 6.64 (ตารางที่ 6.28)

ตารางที่ 6.28 อัตราการขยายตัวของภาคตะวันออก ตามภาพสถานการณ์ต่างๆ

(ร้อยละ)	2555	2556	2557	2558	2559	2560-2562	2563-2567	2568-2577
กรณีแนวโน้มเดิม								
ภาคเกษตร	-2.08	-0.98	2.45	1.64	0.83	2.23	1.99	1.99
ภาคอุตสาหกรรม	10.03	-0.08	-0.19	1.44	3.07	3.74	3.94	3.93
ภาคบริการ	11.68	2.66	0.98	2.34	3.70	4.04	3.92	3.75
รวม	9.63	0.58	0.28	1.69	3.10	3.73	3.82	3.79
กรณีการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก								
ภาคเกษตร				1.64	0.83	1.81	2.64	3.26
ภาคอุตสาหกรรม				1.44	3.07	5.13	5.01	5.87
ภาคบริการ				2.34	3.70	6.62	6.45	6.19
รวม				1.69	3.10	5.35	5.30	5.86
กรณีการเพิ่มผลิตภาพในทุกสาขาเศรษฐกิจ								
ภาคเกษตร				1.64	0.83	2.02	2.89	3.58
ภาคอุตสาหกรรม				1.44	3.07	6.04	7.19	7.12
ภาคบริการ				2.34	3.70	5.39	7.02	6.97
รวม				1.69	3.10	5.63	6.93	6.94

ที่มา : จากการคำนวณของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ตารางที่ 6.29 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมระดับภาค (GRP) ของภาคตะวันออก กรณีภาพสถานการณ์ต่างๆ

(ล้านบาท)	2555	2556	2557	2558	2559	2562	2567	2577
กรณีแนวโน้มเดิม								
ภาคเกษตร	92,755	91,849	94,097	95,641	96,438	103,031	113,702	138,484
ภาคอุตสาหกรรม	1,036,651	1,035,794	1,033,792	1,048,645	1,080,805	1,206,564	1,463,484	2,151,559
ภาคบริการ	401,967	412,657	416,693	426,446	442,238	497,979	603,519	872,527
รวม	1,531,373	1,540,300	1,544,582	1,570,732	1,619,482	1,807,573	2,180,704	3,162,571
กรณีการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก								
ภาคเกษตร				95,641	96,438	101,775	115,925	159,847
ภาคอุตสาหกรรม				1,048,645	1,080,805	1,255,898	1,603,426	2,837,204
ภาคบริการ				426,446	442,238	536,003	732,508	1,335,709
รวม				1,570,732	1,619,482	1,893,676	2,451,859	4,332,760
กรณีการเพิ่มผลิตภาพในทุกสาขาเศรษฐกิจ								
ภาคเกษตร				95,641	96,438	102,407	118,077	167,862
ภาคอุตสาหกรรม				1,048,645	1,080,805	1,288,670	1,823,585	3,626,273
ภาคบริการ				426,446	442,238	517,599	726,516	1,425,610
รวม				1,570,732	1,619,482	1,908,676	2,668,178	5,219,746

ที่มา : จากการคำนวณของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

2) แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดตราด

จากภาพสถานการณ์ที่เป็นไปได้ของการพัฒนาเศรษฐกิจ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดบทบาทและคาดการณ์การเติบโตของจังหวัดตราด ที่สอดคล้องและรองรับกับการขยายตัวของประเทศ ประกอบกับการวางแนวทางในการพัฒนาจังหวัดตามศักยภาพและยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดที่เกิดจากการบูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งผู้ดำเนินนโยบาย ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และภาคประชาสังคม

การพัฒนาจังหวัดตราดในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน มีปัจจัยหนุนจากยุทธศาสตร์ชาติในการเพิ่มศักยภาพของเมืองและพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน รองรับการเป็น AEC ทำให้จังหวัดมีการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออก และภาคต่างๆ ของประเทศ โดยผ่านการพัฒนาในโครงการต่างๆ ดังนี้

(1) การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศในกลุ่มอาเซียน และ GMS ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ประโยชน์จากการเป็นประตูเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้านบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจที่สำคัญ 3 เส้นทาง ประกอบด้วย แนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) เชื่อมโยงเวียดนาม-สปป. ลาว-ไทย-เมียนมา แนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (NSEC) เชื่อมโยง จีน-เมียนมา-สปป. ลาว-ไทย และแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้เชื่อมโยงไทย-กัมพูชา (พนมเปญ) และเวียดนามตอนใต้

(2) โครงการพัฒนาท่าเรือคลองใหญ่ รองรับเรือประมง เรือขนส่งสินค้า เรือท่องเที่ยว และเรืออื่นๆ การขยายทางหลวงหมายเลข 3 (ตราด-บ.หาดเล็ก) อยู่ในเส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (R10) และเชื่อมโยงกับกัมพูชา และโครงการพัฒนารถไฟสาย แหลมฉบัง-มาบตาพุด เพื่อเชื่อมโยงการค้าเส้นทางกระจายสินค้า

(3) นโยบายการพัฒนาจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนด้านการผลิตเพื่อการส่งออกเอื้อต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของกลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2558 รัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบขอบเขตพื้นที่ SEZs ระยะแรกใน 6 พื้นที่ชายแดน คือ สระแก้ว ตราด ตาก สงขลา มุกดาหาร และหนองคาย ส่งผลดีต่อการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าชายแดนในภาคตะวันออกโดยรวม

(4) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง (กัมพูชา) ซึ่งมีการลงทุนจากต่างชาติ เช่น โรงงานรถยนต์เกาหลี่ (Hyundai) โรงงานผลิตลูกวอลเลย์บอล (Mikasa) และผลิตสายไฟในรถยนต์ (Yazaki) จากญี่ปุ่นเอื้อต่อการเข้าไปลงทุนของนักลงทุนไทย และเป็นโอกาสในการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและการค้า

จากภาพสถานการณ์ที่เป็นไปได้ของการพัฒนาเศรษฐกิจและปัจจัยเกื้อหนุนในอนาคตดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการคาดประมาณแนวโน้มเศรษฐกิจจังหวัดออกเป็น 3 แนวโน้ม คือ การขยายตัวตามแนวโน้มฐาน แนวโน้มปานกลาง และแนวโน้มสูง (ตารางที่ 6.30) ดังนี้

กรณีแนวโน้มฐาน: ขยายตัวบนฐานการผลิตในอดีตและนโยบายพัฒนา

ในกรณีนี้ เศรษฐกิจของจังหวัดจะมีการขยายตัวบนพื้นฐานของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในอดีตที่เคยเป็นมา โดยมีภาคเกษตรมีบทบาทนำทางเศรษฐกิจ ส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิต และบริการมีบทบาทรองลงมา ตามลำดับ การขยายตัวจะเป็นขยายตัวเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก ตอบรับกับนโยบายในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาจังหวัดต่างๆ การดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน และการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน การขยายตัวของจังหวัดในอนาคตจะอยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 3.05 โดยในภาคเกษตรจะมีการขยายตัวที่ชะลอตัวลงในระยะยาวในระดับร้อยละ 2.09 เนื่องจากการขาดการพัฒนาทรัพยากรและผลผลิตการผลิตอย่างต่อเนื่อง ส่วนภาคอุตสาหกรรมจะขยายตัวประมาณร้อยละ 3.93 ส่วนภาคบริการขยายตัวและชะลออยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 3.75

1. กรณีแนวโน้มปานกลาง: ขยายตัวโดยเน้นพัฒนาที่ภาคการผลิตหลักของจังหวัด

เน้นการพัฒนาจังหวัดไปที่ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องเป็นหลัก โดยให้ภาคการผลิตอื่นๆ รองรับ ให้จังหวัดเป็นฐานการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมอาหารที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทและเป็นฐานเศรษฐกิจของจังหวัด และแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องมีการพัฒนาเชิงรุกมากขึ้น เป็นเกษตรสมัยใหม่ เพิ่มฐานความรู้ของเกษตรกรและการผลิต มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มบนฐานการเพิ่มผลผลิตในการผลิตที่ก้าวหน้าและการผลิตอาหารปลอดภัย การขยายตัวในกรณีนี้ ระดับการขยายตัวของจังหวัดจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.85-5.47 (ตารางที่ 6.31)

2. กรณีแนวโน้มสูง: ขยายตัวโดยเน้นการพัฒนาอย่างสมดุล

แนวทางนี้เป็นแนวทางการพัฒนาที่สมดุลในทุกภาคเศรษฐกิจ ทั้งเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ โดยไม่ได้เน้นหนักไปด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว เป็นการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและบริการ ร่วมกับการพัฒนาภาคเกษตรกรรมเดิมที่เป็นฐานของจังหวัด และมีการพัฒนาเชิงรุกเพื่อใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด เพื่อเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวภูมิภาค ประกอบกับปัจจัยเกื้อหนุนจากการพัฒนาโครงข่ายการผลิต การค้าและการขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อรองรับความต้องการและการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ โดยยังเน้นที่การเพิ่มผลผลิตการผลิต การปรับใช้เทคโนโลยี การวิจัยพัฒนาและการสร้างนวัตกรรม

ภาคอุตสาหกรรมเน้นการเป็นฐานการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ก้าวหน้า ในสาขาการผลิตเดิมของจังหวัดที่มีศักยภาพและรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมใหม่ๆ ในอนาคต จากการเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ฐานกระบวนการผลิตและการจัดการที่มีคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Advance and clean industry) สามารถอยู่ร่วมกับภาคการผลิตอื่นและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ส่วนสาขาบริการ มีการปรับเปลี่ยนให้หันมาใช้ฐานความรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้นเพื่อไปสู่การบริการสมัยใหม่ (Modern Service) อาทิ การพัฒนาจังหวัดให้เป็นพื้นที่การค้าชายแดน ศูนย์การกระจายสินค้าและการขนส่งโลจิสติกส์ที่ทันสมัย การบริการบนฐานความรู้ทั้งการท่องเที่ยว การศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมและศูนย์การแพทย์ เป็นต้น

การขยายตัวของเศรษฐกิจตามแนวทางนี้เป็นการเติบโตอย่างมีคุณภาพบนความสมดุล ทำให้อัตราการขยายตัวมีขยายตัวต่อเนื่องและมีความยั่งยืน ระดับการขยายตัวของจังหวัดตราดจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.85-7.16 ซึ่งสูงกว่าสองกรณีแรก โดยภาคเกษตรขยายตัวประมาณร้อยละ 2.30-6.66 โดยช่วงแรกจะขยายตัวไม่หวือหวาและเริ่มขยายตัวเร่งขึ้นในช่วงท้ายจากผลการพัฒนาที่สมดุล ภาคบริการซึ่งเป็นภาคบริการฐานความรู้สามารถสร้างรายได้ในระดับสูงให้กับพื้นที่ สามารถขยายตัวได้ประมาณร้อยละ 3.46-7.58 ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวประมาณร้อยละ 3.10-7.40

ตารางที่ 6.30 อัตราการขยายตัวของจังหวัดตราด กรณีต่างๆ

(ร้อยละ)	2555	2556	2557	2558	2559	2560-2562	2563-2567	2568-2577
กรณีแนวโน้มฐาน								
ภาคเกษตร	-2.44	-9.19	2.27	2.30	1.99	2.23	2.15	2.09
ภาคอุตสาหกรรม	11.90	14.22	5.04	3.10	3.84	3.74	3.94	3.93
ภาคบริการ	-0.70	3.01	3.51	3.46	3.86	4.04	3.92	3.75
รวม	-0.91	-2.78	3.01	2.85	2.94	3.14	3.10	3.05
กรณีแนวโน้มปานกลาง								
ภาคเกษตร				2.30	1.99	3.40	5.45	5.41
ภาคอุตสาหกรรม				3.10	3.84	3.03	5.74	6.11
ภาคบริการ				3.46	3.86	3.64	5.62	5.42
รวม				2.85	2.94	3.47	5.55	5.47
กรณีแนวโน้มสูง								
ภาคเกษตร				2.30	1.99	2.63	4.75	6.66
ภาคอุตสาหกรรม				3.10	3.84	3.89	6.65	7.40
ภาคบริการ				3.46	3.86	4.59	6.62	7.58
รวม				2.85	2.94	3.59	5.75	7.16

ที่มา: จากการคำนวณของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ตารางที่ 6.31 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตราด กรณีต่างๆ

(ล้านบาท)	2555	2556	2557	2558	2559	2562	2567	2577
กรณีแนวโน้มฐาน								
ภาคเกษตร	13,857	12,583	12,869	13,164	13,427	14,345	15,955	19,624
ภาคอุตสาหกรรม	1,702	1,944	2,042	2,105	2,186	2,441	2,960	4,352
ภาคบริการ	10,381	10,693	11,068	11,451	11,893	13,392	16,231	23,465
รวม	25,940	25,220	25,979	26,721	27,506	30,178	35,146	47,441
กรณีแนวโน้มปานกลาง								
ภาคเกษตร				13,164	13,427	14,843	19,353	32,759
ภาคอุตสาหกรรม				2,105	2,186	2,391	3,161	5,717
ภาคบริการ				11,451	11,893	13,240	17,403	29,513
รวม				26,721	27,506	30,474	39,917	67,989
กรณีแนวโน้มสูง								
ภาคเกษตร				13,164	13,427	14,514	18,299	34,868
ภาคอุตสาหกรรม				2,105	2,186	2,452	3,382	6,904
ภาคบริการ				11,451	11,893	13,609	18,742	38,918
รวม				26,721	27,506	30,574	40,422	80,691

ที่มา: จากการคำนวณของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

6.4.3 แนวโน้มประชากรระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2564

จากข้อมูลในข้อ 6.3.2 หัวข้อ 1 ที่แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดตราดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเมื่อทำการคาดการณ์ประชากรโดยใช้วิธีองค์ประกอบ (Component Method) ซึ่งแยกองค์ประกอบการเกิด การตาย และการย้ายถิ่น โดยประมวลผลด้วยโปรแกรม Spectrum ซึ่งมีรายละเอียดตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 พบว่าในปี พ.ศ. 2564 ประชากรในจังหวัดตราดยังคงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย สำหรับข้อมูลการพยากรณ์จะใช้ประชากรฐานของการคาดประมาณ จากประชากรผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี พ.ศ. 2558 ได้จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง โดยสมมติให้ระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2559 - 2564 อัตราการเติบโตคงที่ ในกรณีปกติ กล่าวคือ ไม่มีปัจจัยอื่นๆ อาทิ โรคระบาด สงคราม หรือสถานการณ์อื่นที่จะส่งผลต่อภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการเกิด หรือตาย คณะที่ปรึกษาได้ใช้ชุดข้อมูลในการคาดการณ์จำนวนประชากรของประเทศไทยดังต่อไปนี้

1) ข้อสมมติภาวะเจริญพันธุ์ กำหนดให้ประชากรฐาน พ.ศ. 2558 มีอัตราการเจริญพันธุ์รวม (Total Fertility Rate: TFR) ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2564 ใช้ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ตารางที่ 6.32) คือ 1.69 จากนั้นตั้งสมมติฐานภาวะเจริญพันธุ์ที่มีสำหรับอัตราส่วนเพศเมื่อแรกเกิดระหว่างเพศชายและเพศหญิงเท่ากับ 105 : 100 การตั้งสมมติฐานภาวะเจริญพันธุ์ใช้ฐานข้อมูลจาก Vital Registration ที่เก็บรวบรวมโดย United Nations Population Fund (UNFPA)

ตารางที่ 6.32 ข้อสมมติฐานภาวะเจริญพันธุ์ระหว่างปีพ.ศ. 2559 – 2564

กลุ่มอายุ (ปี)	อัตราการเจริญพันธุ์เฉพาะอายุ (ASFR)
15 - 19	0.05
20 - 24	0.53
25 - 29	0.65
30 - 34	0.36
35 - 39	0.10
40 - 44	0.01
45 - 49	0.00
อัตราเจริญพันธุ์รวมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (TFR)	1.69

ที่มา: คำนวณโดยคณะที่ปรึกษา

2) ข้อสมมติภาวะการตาย ใช้ข้อสมมติอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดย พ.ศ. 2558 อายุคาดหมายเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของเพศชาย เท่ากับ 70.2 ปี และเพศหญิง เท่ากับ 77.8 ปี และใน พ.ศ. 2564 กำหนดให้อายุคาดหมายเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของเพศชาย เท่ากับ 71.4 ปี และเพศหญิง เท่ากับ 78.7 ปี ซึ่งก็หมายความว่าแนวโน้มการมีอายุยืนยาวของประชากรในจังหวัดตราดสูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบการมีอายุที่ยืนยาวระหว่างชายและหญิง พบว่า เพศหญิงมีอายุยืนยาวกว่าเพศชาย (ตารางที่ 6.33)

ตารางที่ 6.33 ข้อสมมติฐานภาวะการตาย

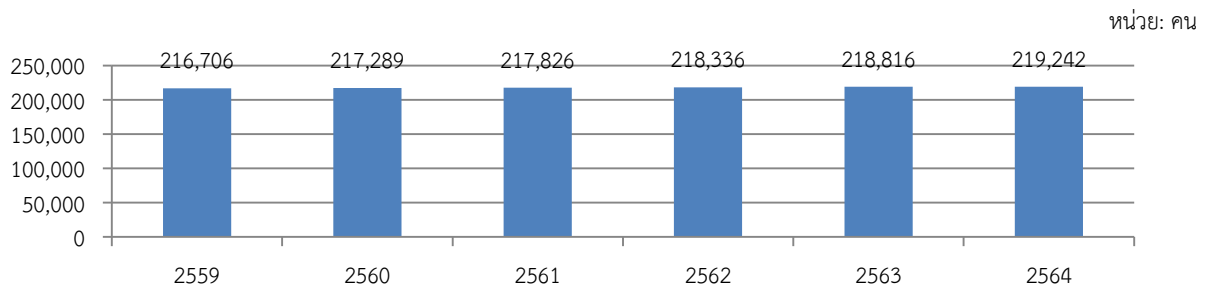
หน่วย: ปี

		2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
อายุคาดหมายเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด	ชาย	70.2	70.4	70.5	70.7	71	71.3	71.4
	หญิง	77.8	78.1	78.2	78.3	78.5	78.6	78.7
จำนวนปีที่แตกต่างระหว่างเพศ (หญิง - ชาย)		7.6	7.7	7.7	7.6	7.5	7.3	7.3

ที่มา : คำนวณโดยคณะที่ปรึกษา

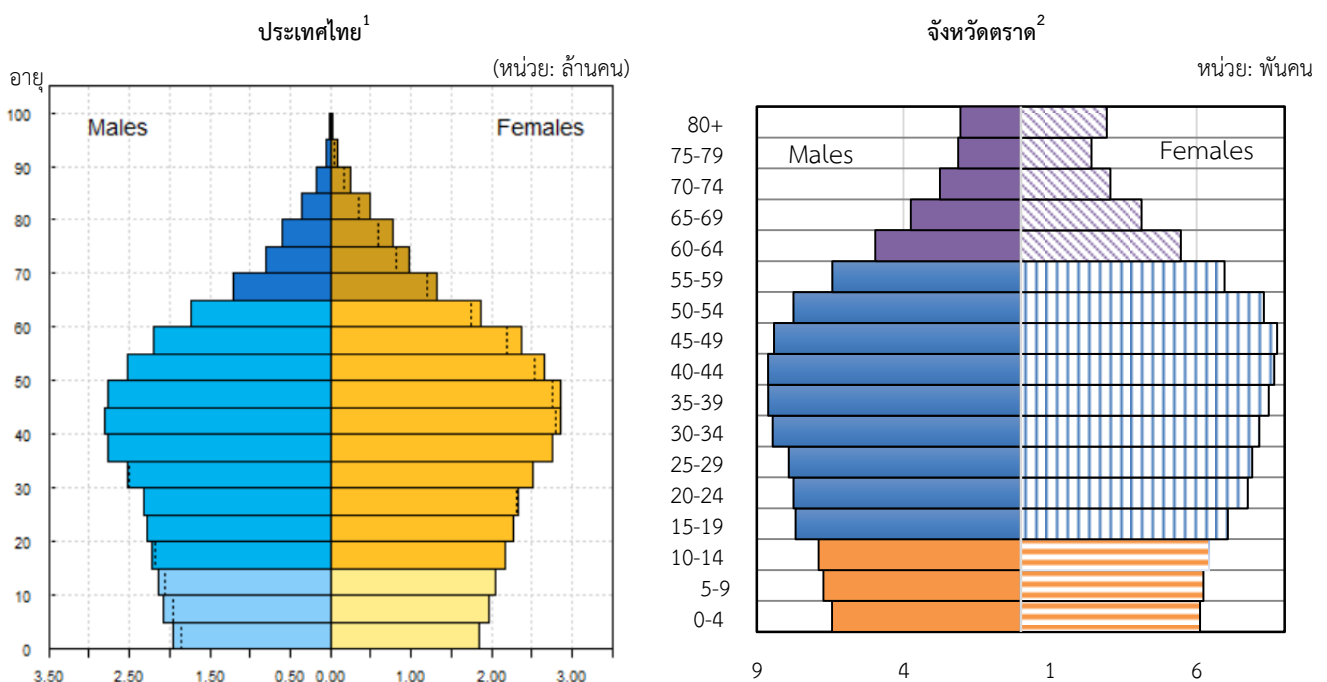
ผลจากการคำนวณแนวโน้มประชากร โดยใช้ปี พ.ศ. 2558 เป็นปีฐานนั้นการเพิ่มของประชากรในจังหวัดตราดในระยะเวลาพ.ศ. 2559 - 2564 จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผลจากการพยากรณ์ชี้ให้เห็นว่าภายในปี พ.ศ. 2564 จังหวัดตราดจะมีประชากรราว 219,242 คน (แผนภาพที่ 6.18) และเมื่อพิจารณาถึงพีรามิดประชากรที่เปรียบเทียบระหว่างประชากรของประเทศไทยทั้งประเทศ และประชากรในจังหวัดตราด ในแผนภาพที่ 6.19 จะเห็นได้ว่าประชากรรวมของประเทศไทยและประชากรของจังหวัดตราดในปี พ.ศ. 2558 มีโครงสร้างที่ใกล้เคียงกัน คือ ยังมีฐานประชากรวัยแรงงานที่ยังกว้างอยู่มาก ขณะเดียวกันการขยายฐานของประชากรสูงวัยมีแนวโน้มกว้างขึ้น ขณะที่แผนภาพที่ 6.20 แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพีรามิดประชากรในปี พ.ศ. 2558 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2564

แผนภาพที่ 6.18 การพยากรณ์จำนวนประชากรจังหวัดตราดระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2564

ที่มา: คำนวณโดยคณะที่ปรึกษา

แผนภาพที่ 6.19 พีรามิดประชากรของประเทศไทยและจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2558

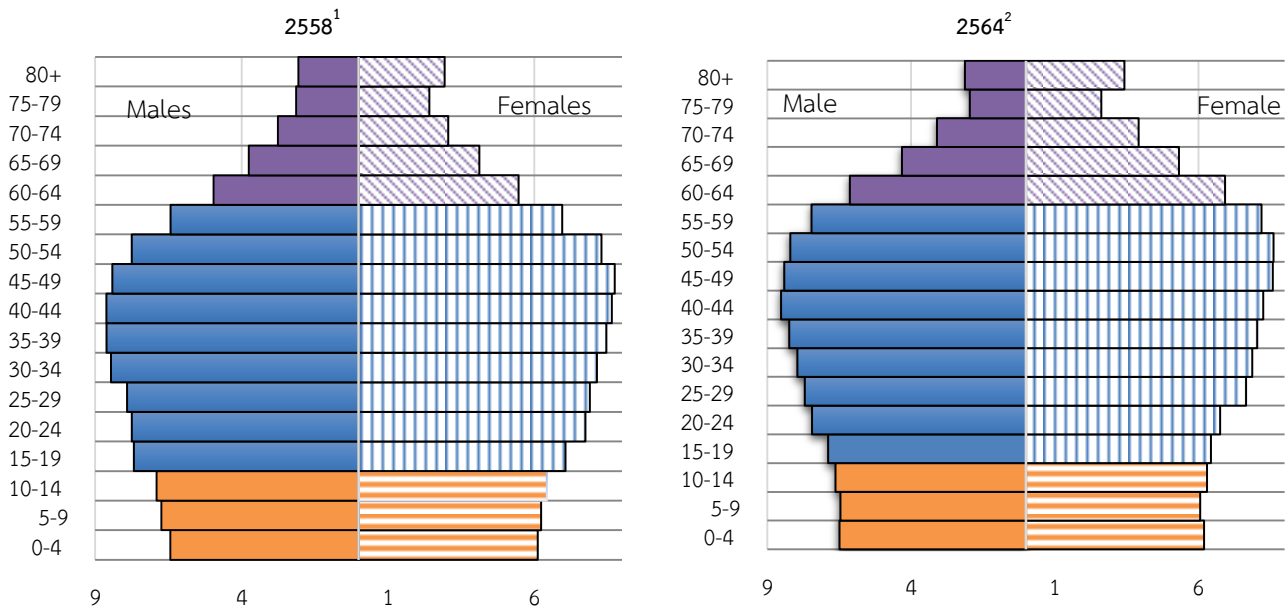

ที่มา: (1) United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2015). World Population Prospects: The 2015 Revision. เข้าถึงได้จาก <http://esa.un.org/unpd/wpp/Graphs/DemographicProfiles/> เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2559

(2) คำนวณโดยคณะที่ปรึกษา

แผนภาพที่ 6.20 พีรามิดประชากรจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2558 และ ปี พ.ศ. 2564

หน่วย: พันคน

ที่มา: (1) ข้อมูลทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

(2) คำนวณโดยคณะคณะที่ปรึกษา

1) แนวโน้มกำลังแรงงานระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2564

เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มอายุในวัยแรงงาน ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า มีจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จากข้อมูลทะเบียนราษฎรสูงถึง 177,248 คน (ตารางที่ 6.34) ขณะที่จำนวนผู้มีงานทำจากข้อมูลสำรวจการมีงานทำของสำนักงานสถิติแห่งชาติจังหวัดตราด พบว่ามีประชากรอายุที่มีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 221,812 คน ซึ่งก็อาจเป็นไปได้ว่ามีประชากรในจังหวัดมีการโยกย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่นเพื่อทำงานหรือเป็นจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดตราดก็เป็นได้ ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตเฉพาะวัยกำลังแรงงานจากข้อมูลทะเบียนราษฎรในปี พ.ศ. 2558 เปรียบเทียบกับผลการพยากรณ์ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า แนวโน้มประชากรวัยแรงงานจะลดลง โดยสัดส่วนประชากรวัยแรงงาน (15 – 59 ปี) ใน พ.ศ. 2564 คือ ร้อยละ 64.43 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ลดลงจากปีพ.ศ. 2558 ที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงาน ร้อยละ 66.45 ขณะที่ประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ จากร้อยละ 15.57 ในปี พ.ศ. 2558 เป็นร้อยละ 18.17 ในปี พ.ศ. 2564 อย่างไรก็ตามก็พบว่าสัดส่วนประชากรวัยเด็ก (0 – 14 ปี) ยังคงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะไม่มากก็ตาม ยังคงถือว่าเป็นการส่งสัญญาณที่ดีต่อจำนวนกำลังแรงงานของจังหวัดในอนาคต

ตารางที่ 6.34 จำนวนประชากรจังหวัดตราด จากการพยากรณ์ ระหว่างปีพ.ศ. 2559 – 2564

หน่วย: คน

กลุ่มอายุ (ปี)	2558*	2559	2560	2561	2562	2563	2564
0 - 4	12,547	12,552	12,409	12,510	12,534	12,821	12,688
5 - 9	12,966	12,944	12,963	12,776	12,767	12,516	12,520
10 - 14	13,322	13,341	13,370	13,399	13,138	12,952	12,930
15 - 19	14,746	14,235	13,849	13,649	13,583	13,302	13,322
20 - 24	15,498	15,406	15,269	15,152	15,039	14,710	14,201
25 - 29	15,811	15,892	15,861	15,590	15,373	15,448	15,358
30 - 34	16,602	16,373	16,135	15,773	15,760	15,749	15,831
35 - 39	17,077	16,921	16,915	17,118	16,783	16,512	16,286
40 - 44	17,268	17,235	17,103	17,011	17,006	16,933	16,780
45 - 49	17,164	17,211	17,249	17,054	17,042	17,031	17,002
50 - 54	16,048	16,269	16,418	16,647	16,723	16,766	16,818
55 - 59	13,381	13,901	14,607	14,948	15,252	15,440	15,661
60 - 64	10,418	10,678	10,796	11,274	11,873	12,561	13,058
65 - 69	7,873	8,230	8,697	9,038	9,225	9,386	9,640
70 - 74	5,816	5,830	5,794	5,995	6,258	6,698	7,019
75 - 79	4,550	4,592	4,604	4,570	4,588	4,547	4,577
80 ขึ้นไป	4,996	5,095	5,249	5,322	5,393	5,444	5,551
รวมทั้งหมด	216,083	216,706	217,289	217,826	218,336	218,816	219,242

หมายเหตุ: * ข้อมูลทะเบียนราษฎร

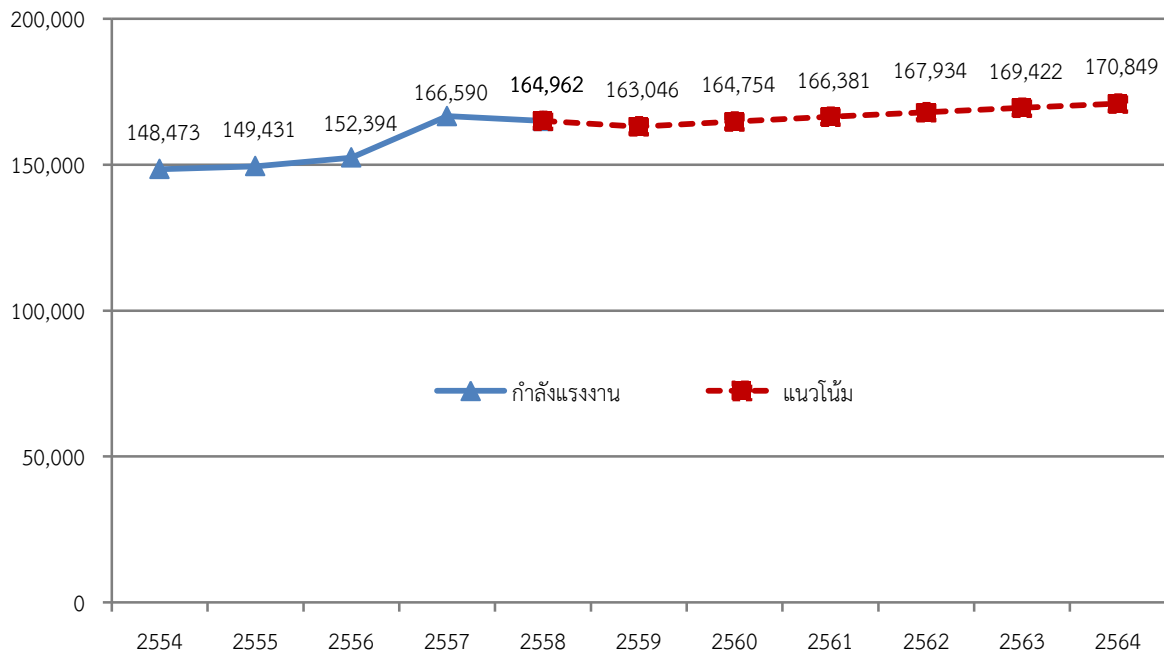
ที่มา: คำนวณโดยคณะที่ปรึกษา

6.5 สรุปแนวโน้มความต้องการกำลังแรงงาน ความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าว และความจำเป็นต่อการจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจากผลแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

จากการประมวลผลแนวโน้มทางเศรษฐกิจในหัวข้อ 6.4 สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการกำลังแรงงานในระยะ 5 ปีข้างหน้า ในการคาดการณ์จะอ้างอิงข้อสมมติการขยายตัวของเศรษฐกิจในกรณีฐาน เนื่องจากปัจจุบัน SEZs ยังคงเป็นเพียงระยะเริ่มต้น ซึ่งต้องมีการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการประชาสัมพันธ์ให้นักลงทุนเข้ามาร่วมลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมของจังหวัดตราด ซึ่งปัจจุบันได้มีเอกชนจำนวน 19 ราย ให้ความสนใจยื่นซองประมูลเข้าพัฒนาพื้นที่ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ ด้วยเหตุนี้การสร้างโรงงานอุตสาหกรรมหรือการพัฒนาพื้นที่ยังคงต้องใช้เวลาในอีกระยะหนึ่ง ซึ่งยังคงไม่ใช่ระยะเวลาอันใกล้นี้ ด้วยสมมติฐานดังกล่าว กำลังแรงงานจะเติบโตไปตามแนวโน้มแสดงดังแผนภาพที่ 6.22 ซึ่งจากแผนภาพจะเห็นได้ว่ากำลังแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการเติบโตของเศรษฐกิจของจังหวัด ถึงแม้ว่าจำนวนประชากรของจังหวัดตราดปีพ.ศ. 2564 ที่ได้จากการประมาณการมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่สัดส่วนประชากรวัยแรงงานกลับมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากแรงงานที่เข้ามาในตลาดแรงงานมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนแรงงานที่ออกไปจากตลาดแรงงาน แต่สำหรับปัญหาการขาดแคลนแรงงานในอนาคตของจังหวัดตราดอาจจะไม่รุนแรงมาก เพราะมีแรงงานต่างด้าวจากประเทศกัมพูชาเข้ามาทดแทนได้

แผนภาพที่ 6.21 แนวโน้มการเติบโตของจำนวนแรงงาน ภายใต้การขยายตัวของเศรษฐกิจในกรณีฐาน

หน่วย: คน

ที่มา: ปี พ.ศ. 2559 – 2564 คำนวณโดยคณะที่ปรึกษา

ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราดที่มีพื้นที่จำกัด ควรเน้นการพัฒนาตามศักยภาพของจังหวัดทั้งด้านการท่องเที่ยว เกษตรกรรม การขนส่งและโลจิสติกส์ รวมทั้งแรงงานต่างด้าวจากประเทศกัมพูชา ดังนั้น อุตสาหกรรมที่เข้ามาลงทุนควรเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิมที่มีในพื้นที่หรือเป็นการผลิตร่วมกันระหว่างเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด ลักษณะอุตสาหกรรมควรเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และมีเป้าหมายการผลิตเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ อุตสาหกรรมเดิมที่สร้างมูลค่าให้กับจังหวัดตราด ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมเกษตรกรรม อาทิ ผลไม้ ยางพารา ปัจจุบันอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตแบบขั้นต้นยังไม่มีแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าก่อนจำหน่าย อนาคตควรพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร 2) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดตราดเป็นอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงติดระดับประเทศการพัฒนาควรเน้นการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้านโดยให้จังหวัดตราดเป็นจุดศูนย์กลางของการเชื่อมโยง (HUB) 3) อุตสาหกรรมด้านโลจิสติกส์เป็นอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพเนื่องจากมีข้อได้เปรียบทางสภาพภูมิประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจุบันมีการพัฒนาท่าเรือเนกประสงค์คลองใหญ่เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่จากหัวข้อ 6.4 แสดงให้เห็นถึงสาขาที่มีความชำนาญทางเศรษฐกิจในด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดตราด ซึ่งได้แก่ ภาคเกษตรกรรม (การผลิตยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ และการประมงน้ำเค็มและน้ำจืด รวมทั้งอุตสาหกรรมการผลิตต่อเนื่องในหมวดการแปรรูปสินค้าเกษตร อาหารและเครื่องดื่ม) และภาคบริการ ได้แก่ บริการขนส่ง คมนาคม โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว โรงแรม และภัตตาคาร ซึ่งล้วนเป็นภาคการผลิตและบริการพื้นฐานที่สำคัญในการเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของกำลังแรงงานในพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ผลการสำรวจนายจ้างของคณะที่ปรึกษาที่ส่วนใหญ่เห็นว่าในปัจจุบันแรงงานในจังหวัดมีการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานที่เป็นคนในพื้นที่มีจำนวนน้อย กอรปกับแรงงานบางส่วนไปทำงานในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงที่ได้ค่าตอบแทนสูงกว่า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการฝึกเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานในพื้นที่ จะเห็นได้ว่าแรงงานส่วนใหญ่ในจังหวัดตราดยังคงเป็นแรงงานไร้ฝีมือ-กึ่งฝีมือ เห็นได้จากโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดส่วนใหญ่มีระดับการใช้เทคโนโลยีค่อนข้างต่ำจึงจำเป็นต้องฝึกยกระดับกำลังคนเพื่อรองรับความต้องการในภาคอุตสาหกรรมนั้น ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมที่จะเข้ามาลงทุนยังไม่มี ความชัดเจนแต่เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก ทำให้สามารถวิเคราะห์อุตสาหกรรมที่จะเข้ามาลงทุนตามศักยภาพของจังหวัด คือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ และอุตสาหกรรมด้านโลจิสติกส์ ดังนั้น หลักสูตรสำหรับการพัฒนาฝีมือแรงงานนอกจากเป็นการฝึกในแบบกว้างๆ (General) สำหรับปูพื้นฐานด้านความรู้ และทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นในการทำงาน อาทิ การใช้คอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ ความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงสาขาที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ และการท่องเที่ยวเป็นสาขาที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีการฝึกอบรมและฝึกยกระดับอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรใหม่ อีกทั้งยังไม่จำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

แนวโน้มความต้องการแรงงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด สรุปได้ว่าความต้องการแรงงานอย่างก้าวกระโดดอาจจะยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในระยะเวลา 2 -3 ปี แม้จะมีความต้องการแรงงานอยู่บ้าง แต่เป็นความต้องการแรงงานตามฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่ ด้านภาพรวมความต้องการแรงงานน่าจะยังไม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สำหรับมิติด้านแรงงานต่างด้าว นั้น ความต้องการแรงงานต่างด้าวยังคงมีอยู่เพื่อใช้ทดแทนแรงงานในส่วนที่ขาดแคลน สำหรับการใช้จ่ายแรงงานต่างด้าวในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะได้อัตราพิเศษหลายอย่าง แต่ก็ไม่ควรมองข้ามเรื่องการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ควบคู่กันไปด้วย